

«Ամերիարանկ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
2024թ. երկրորդ եռամսյակի համար**

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

**ՄԻՋՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱԾՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԿԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
30 Հունիս 2024թ.**

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԿԱՆԿ ՓԲԸ**
Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Սարգսյան 2, հեռ՝ 56 11 11

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծնթ.	01/04/2024- 30/06/2024	01/01/2024- 30/06/2024	01/04/2023- 30/06/2023	01/01/2023- 30/06/2023
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	4	32,598,131	64,001,025	26,333,179	51,008,525
Այլ տոկոսային եկամուտներ	4	1,591,787	3,067,799	1,173,759	2,292,146
Տոկոսային ծախսեր	4	(11,635,403)	(23,041,090)	(10,103,718)	(19,165,278)
ՉՈՒՏ ՏՈԿՈՍԱԿՆԵՐԻ ԵԿՎՍՈՒՄ		22,554,515	44,027,734	17,403,220	34,135,393
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	5	4,331,194	8,898,473	4,060,164	7,632,940
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	5	(773,577)	(1,493,858)	(836,735)	(1,443,945)
ՄԻՋՆՈՐԴՎԱՃԱՐՆԵՐԻ Ե ԱՅԼ ՎՃԱՐՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ՉՈՒՏ ԵԿՎՍՈՒՄ		3,557,617	7,404,615	3,223,429	6,188,995
Չուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չսպիտոջ ֆինանսական գործիքների գծով	6	433,363	888,955	1,039,250	1,238,085
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	7	5,762,323	10,369,965	5,005,020	10,283,183
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չսպիտոջ ներդրումային		135,759	201,708	15,357	15,224
Այլ գործառնական եկամուտներ	8	1,571,212	1,798,507	169,526	373,152
Այլ գործառնական ծախսեր	8	(1,930,806)	(4,156,655)	(1,872,863)	(3,271,161)
ԳՈՐԾԱՆԱԿԱՆ ԵԿՎՍՈՒՄՆԵՐ		32,083,983	60,534,829	24,982,939	48,962,871
Չուտ արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով	9	(310,678)	(650,006)	(2,591,065)	(2,868,883)
Այլ արժեզրկում և պահուստներ	9	-	-	22,077	22,077
Աշխատակազմի գծով ծախսեր		(11,246,239)	(21,070,218)	(7,182,045)	(14,690,085)
Վարչական ծախսեր	10	(2,662,303)	(5,407,449)	(2,446,608)	(4,808,706)
ԾԱՀՈՒՅԹ՝ ՄԻՋՆԿՆ ԾԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿՈՎ ՀԱՐԿՈՒՄԸ		17,864,763	33,407,156	12,785,298	26,617,274
Շահութահարկի գծով ծախս	11	(3,270,270)	(6,108,644)	(2,429,151)	(4,944,406)
ԾԱՀՈՒՅԹ՝ ԺԱՄԱՆԱԿԱՆ ԾՐՁՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ		14,594,493	27,298,512	10,356,147	21,672,868

ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԿԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ ԺԱՄԱՆԱԿԱՆ ԾՐՁՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԱՌԱՆՑ ԾԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ					
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ		274,557	522,814	458,057	443,705
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն		385,880	688,215	470,650	456,189
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար		(111,323)	(165,401)	(12,593)	(12,484)
ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԿԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ ԺԱՄԱՆԱԿԱՆ ԾՐՁՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԱՌԱՆՑ ԾԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ		274,557	522,814	458,057	443,705
ԸՆԴՀԱՄԵՆ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԿԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ ԺԱՄԱՆԱԿԱՆ ԾՐՁՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ		14,869,050	27,821,326	10,814,204	22,116,573

ՄԵԿ ԲԱԺՆԵՏՈՄՄԻՆ ԲԱԺԻՆ ԸՆԿՆՈՂ ԾԱՀՈՒՅԹ					
Բազային	26		233.28		185.19
Նորացված	26		233.28		185.19

Համախմբված հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 12.07.24թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

ԱՐՏԱԿ ՀԱՆԵՍՅԱՆ

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱԾՎԱԳԱՀԻ ՏԵՂԱԿԱԼ՝

ԱՆՔԻ ԿԱՆԴԱԼՅԱՆ

ՄԻԶԱՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱԾՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ
30 Հունիս 2024թ.

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**
 Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Մարգարյան 2, հեռ՝ 56 11 11

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Ծնթ.	30/06/24	31/12/2023 (ստուգված)
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	132,991,377	133,193,708
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ		76,989	180,687
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	13	13,704,821	14,403,924
- Բանկի կողմից պահվող		12,683,439	14,403,924
- Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		1,021,382	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	13	23,451,166	24,500,236
- Բանկի կողմից պահվող		18,422,920	23,485,945
- Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		5,028,246	1,014,291
Անորոշիչացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	13	137,887,761	99,308,586
- Բանկի կողմից պահվող		71,992,413	82,622,277
- Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		65,895,348	16,686,309
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	14	87,440,337	89,965,598
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	15	23,820,744	15,527,603
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	16	1,067,661,292	984,746,562
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	17	16,790,975	15,506,305
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	18	11,013,101	11,580,789
Հետաձգված հարկային ակտիվ	11	86,125	2,028,346
Այլ ակտիվներ	19	16,431,905	18,638,873
Ընդամենը ակտիվներ		1,531,356,593	1,409,581,217
Դարտավորություններ			
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	13	13,590	57,674
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	20	47,052,801	54,602,822
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	25	72,919,095	17,170,201
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	21	945,590,981	907,749,557
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	22	149,553,355	118,069,175
Այլ փոխառություններ	23	27,591,186	34,473,780
Ստորադաս փոխառություններ	23	27,887,147	29,732,721
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	11	1,907,358	7,543,362
Փոխառվածության հանձնառությունների գծով պահուստ		781,955	663,272
Վարձակալության գծով պարտավորություն	18	12,712,599	13,158,183
Այլ պարտավորություններ	24	21,737,865	30,573,135
Ընդամենը պարտավորություններ		1,307,747,932	1,213,793,882
Կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	26	54,466,380	54,466,380
Էմիսիոն եկամուտ		274,861	274,861
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		(388,759)	(911,573)
Չբաշխված շահույթ		169,256,179	141,957,667
Ընդամենը կապիտալ		223,608,661	195,787,335
Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ		1,531,356,593	1,409,581,217

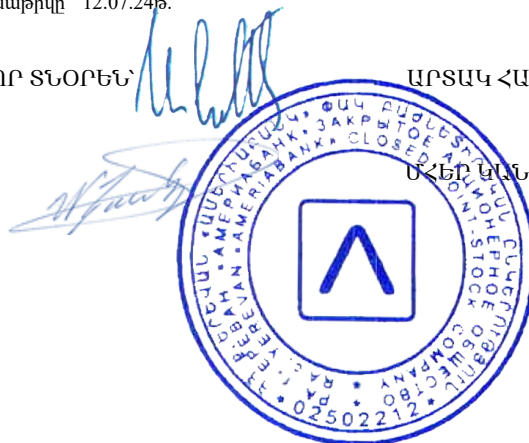
Համախմբված հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 12.07.24թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

ԱՐՏԱԿ ՀԱՆԵՍՅԱՆ

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱԾՎԱԳՎՅՈՒՄՆԵՐ ՏԵՂԱԿԱԼ՝

ՍԷՐԱՆՂԱԹՅԱՆ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
30 Հունիս 2024թ.

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**
 Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Սարգսյան 2, հեռ՝ 56 11 11

(հազար դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Ներդրումային արժեզրոյթերի վերագնահատման պահուստ	Զբաղյալ շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)					
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2023թ.	54,414,765	204,113	(1,473,167)	118,905,834	172,051,545
Շահույթ ժամանակահատվածի համար	-	-	-	21,672,868	21,672,868
Ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ հետաձգված հարկից գուտ	-	-	443,705	-	443,705
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	443,705	21,672,868	22,116,573
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	51,615	70,748	-	-	122,363
Հայտարարված շահարժիններ	-	-	-	(17,700,000)	(17,700,000)
Մնացորդը առ 30 հունիս 2023թ.	54,466,380	274,861	(1,029,462)	122,878,702	176,590,481
Ընթացիկ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)					
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2024թ.	54,466,380	274,861	(911,573)	141,957,667	195,787,335
Շահույթ ժամանակահատվածի համար	-	-	-	27,298,512	27,298,512
Ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ հետաձգված հարկից գուտ	-	-	522,814	-	522,814
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	522,814	27,298,512	27,821,326
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	-	-	-	-	-
Հայտարարված շահարժիններ	-	-	-	-	-
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 30 հունիս 2024թ.	54,466,380	274,861	(388,759)	169,256,179	223,608,661

Համախմբված հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 12.07.24թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

ԱՐՏԱԿ ՀԱՆԵՍՅԱՆ

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՇՎԱԳՎՈՂՆԻ ՏԵՂԱԿԱԼ՝

ՍԶԵՆ ԿԱՆԴԱԼՅԱՆ

**ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԿԱՄԱՐՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
30 Հունիս 2024թ.**

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**
Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Սարգսյան 2, հեռ՝ 56 11 11

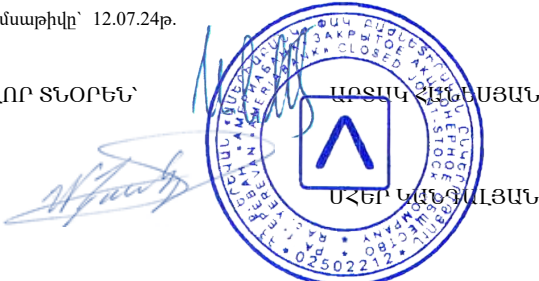
(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	01/01/2024- 30/06/2024	01/01/2023- 30/06/2023
Գրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	x	x
Ստացված տոկոսներ	67,800,154	52,886,911
Վճարված տոկոսներ	(21,102,723)	(18,748,649)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	8,898,473	7,632,940
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(1,493,858)	(1,443,945)
Չուտ մուտքեր շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	528,286	586,243
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	11,029,112	11,140,779
Այլ գործառնական վճարումներ	(2,358,148)	(2,897,986)
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին	(27,935,275)	(24,520,508)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(2,950,963)	(2,717,827)
Գործառնական ակտիվների (ավելացում)/նվազում		
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	271,017	(2,115,551)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,744,510	11,501,876
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերձիտորական պարտքեր	(8,439,977)	37,668,304
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(105,026,414)	(112,786,255)
Այլ ակտիվներ	1,749,905	(4,838,756)
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում/(նվազում)		
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	393,192	542,466
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(5,556,941)	(14,947,487)
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	55,799,693	5,485,048
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	58,723,607	63,661,039
Այլ պարտավորություններ	(1,822,292)	1,645,526
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը	30,251,359	7,734,167
Վճարված շահութահարկ	(9,917,352)	(12,348,442)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/(օգտագործված) դրամական հոսքեր	20,334,008	(4,614,275)
Գրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	x	x
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(3,131,149)	(3,460,029)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,570,677	22,457,293
Անորոշիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	(41,852,009)	43,589,610
Ներդրումային գործունեության համար (օգտագործված)/ստացված դրամական հոսքեր	(43,412,481)	62,586,874
Գրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	x	x
Վարձակալություն և գծով պարտավորությունների մարում	(1,254,129)	(1,035,014)
Վճարված շահարժմիններ	-	(17,700,000)
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից	-	120,363
Չուտ մուտքեր այլ փոխառություններից	(5,237,036)	(30,738,851)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	35,637,864	5,375,024
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված / ֆինանսական գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր	29,146,699	(43,978,478)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(6,374,150)	(4,666,692)
Արժեզրկման պահուստում փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(105)	(1,712)
Գրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ ավելացում	(306,029)	9,325,717
Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում (Օանդազգրություն 12)	133,374,395	113,641,023
Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում (Օանդազգրություն 12)	133,068,366	122,966,740

Համախմբված հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 12.07.24թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՇՎԱԳՎՈՐ ՏԵՂԱԿԱԼ՝

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկին «Հայնեդաբանկ» ՓԲԸ) (Բանկ) հիմնադրվել է 1992թ. դեկտեմբերի 8-ին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: 2007թ-ին Բանկը ձեռք բերեց «Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունը՝ գնելով Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 96.15%-ը: 2011թ. ընթացքում «Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունը վերանվանվեց «Ամերիա Գրուպ» (Մի-Ուայ): 2013թ-ին «Ամերիա Գրուպ» (Մի-Ուայ) Լիմիթիդ ձեռք բերեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 100%-ը:

2015-2020թթ. «Ամերիա Գրուպ» (Մի-Ուայ) վաճառեց իր բաժնետոմսերի մի մասը Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկին (ՎՋԵԲ), Ասիական զարգացման բանկին (ԱՉԲ), «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությանը և «Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ.: 2020թ. հուլիսի 14-ին «Ամերիա Գրուպ» (Մի-Ուայ) վերանվանվեց «Իմաստ Գրուպ» (Մի-Ուայ):

2021թ. մարտի 9-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունն ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի կողմից լրացուցիչ թողարկված 125 բաժնետոմսերը 320,000 դրամ անվանական արժեքով՝ 867,339 դրամով մեկ բաժնետոմսի համար:

2021թ. ապրիլի 29-ին Բանկի Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը հաստատեց բաժնետիրական կապիտալի համալրումը՝ բաժնետիրական կապիտալ փոխանցելով 16,891 միլիոն դրամի չափով Էմիսիոն եկամուտ: Այս գործարքից հետո 1 բաժնետոմսի անվանական արժեքը 320,000 դրամից ավելացավ 465,000 դրամի:

2022թ. ապրիլի 25-ին և 2023թ. հունիսի 19-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունն ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի լրացուցիչ թողարկված 62 բաժնետոմսերը 465,000 դրամ անվանական արժեքով՝ համապատասխանաբար 938,987 դրամով և 1,102,363 դրամով մեկ բաժնետոմսի համար:

2024 թվականի ապրիլի 3-ին «Բենք օֆ Ջորջիա Գրուպ ՓիԷլՄԻ» և «ՋիԷսՍի Բենք օֆ Ջորջիա» ընկերությունները ձեռք բերեցին Բանկի բաժնետոմսերի 90%-ը:

Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի կազմը 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	30/06/2024	31/12/2023
«Բենք օֆ Ջորջիա Գրուպ ՓիԷլՄԻ» ընկերություն	60.00%	-
«ՋիԷսՍի Բենք օֆ Ջորջիա» ընկերություն	30.0%	-
Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկ (ՎՋԵԲ)	10.00%	17.72%
«Իմաստ Գրուպ» (Մի-Ուայ)	-	48.82%
Ասիական զարգացման բանկ (ԱՉԲ)	-	13.91%
«Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ»	-	12.05%
«Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ.	-	7.5%
	100.00%	100.00%

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի վերջնական հսկող կողմը հանդիսանում է «Բենք օֆ Ջորջիա Գրուպ ՓիԷլՄԻ» ընկերությունը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունեւր վերջնական հսկող կողմ:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի և երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ է: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանում:

Բանկն ունի 26 մասնաճյուղ (2023թ-ին՝ 26 մասնաճյուղ), որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան փ. 2:

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի աշխատակիցների թիվը կազմում էր 1,919 (2023թ-ին՝ 1,812):

2023 թվականի ապրիլի 21-ի և 2023 թվականի ապրիլի 28-ին համապատասխանաբար Բանկի կողմից հիմնադրվեցին «Ինվիս» ՓԲԸ-ն և «Դիննո» ՓԲԸ-ն ՀՀ օրենսդրության համապատասխան: Ընկերությունների միակ սեփականատերը հանդիսանում է Բանկը: Ընկերությունների հիմնական գործունեություն են համարվում իրավախորհրդատվական և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ծառայությունների մատուցումը: Ընկերությունները հանդիսանում են Բանկի դուստ ընկերություններ (միասին՝ «Տումբ») և նրանց ֆինանսական տվյալները ներառվել են այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 31-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որին բնորոշ է զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ և միտված են բարելավման վերջին տարիների ընթացքում:

Հայաստանի տնտեսությունը հաջողությամբ դիմակայել է համաշխարհային տնտեսական ցնցումներին և կարողացել է գրանցել տպավորիչ մակրոտնտեսական ցուցանիշներ՝ հիմնականում զբոսաշրջության, մի շարք ընկերությունների Հայաստան տեղափոխվելու և դրամական փոխանցումների նշանակալի աճի շնորհիվ: Նշված բոլոր գործոնները հանգեցրել են ՀՆԱ-ի 8.7% աճի 2023թ-ին, ինչը զգալիորեն ավելի բարձր է, քան ակնկալվում էր տարեսկզբին: Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) ուսումնասիրության համաձայն՝ տնտեսության վերականգնումը կշարունակվի: Կառավարության 2021-2026թթ. տնտեսական ծրագիրը նպատակ ունի խթանել արտահանմանը միտված և ներդրումների վրա հիմնված աճի մոդելը լայնածավալ բարեփոխումների միջոցով:

«Standard & Poor's» վարկանիշային գործակալությունը 2023թ. օգոստոսի 25-ին Հայաստանին շնորհել է BB- վարկանիշ՝ կայուն հեռանկարով: «Fitch» վարկանիշային գործակալությունը Հայաստանին շնորհել է BB- վարկանիշ՝ կայուն հեռանկարով, որը թարմացվել է 2024թ. փետրվարի 26-ին:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների (ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ) համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(զ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Խմբի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 388.16 դրամ և 404.79 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 415.72 դրամ և 447.9 դրամ 1 եվրոյի համար:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն սպազա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Գատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում:

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 3(ե)(i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում:

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. ընտրել մոդել ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելու համար, որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ սպազայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 27(գ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 32:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի մասեր

Խումբը վաղաժամ չի կիրառել հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած որևէ նոր ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս:

Տեղեկատվություն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Էական մասերի վերաբերյալ

Խումբը կիրառում է «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումը» (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ) 2023թ. հունվարի 1-ից: Թեև փոփոխությունները չեն հանգեցրել որևէ փոփոխության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում, դրանք ազդեցություն են ունեցել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ տեղեկատվության վրա:

Փոփոխությունները պահանջում են բացահայտել հաշվապահական հաշվառման «Էական», այլ ոչ «նյութական» մասերը: Փոփոխությունները ներառում են նաև ուղեցույց հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտման հետ կապված էականության հասկացության կիրառման վերաբերյալ՝ օգնելով կազմակերպություններին տրամադրել կազմակերպությանը հատուկ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ օգտակար տեղեկատվություն, որն անհրաժեշտ է օգտագործողներին ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված այլ տեղեկատվությունը հասկանալու համար:

Ղեկավարությունը վերանայել է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և թարմացրել է Ծանոթագրություն 3-ում՝ «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասեր» (2022թ-ին՝ «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր») բացահայտված որոշակի տեղեկատվությունը՝ փոփոխություններին համապատասխան:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար և Խմբի անդամ ընկերությունների կողմից:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն, այդ թվում՝ ՀՀ դրամով արտահայտված պարտադիր պահուստը և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Խումբը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու համար: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված այլ տոկոսային եկամուտը ներառում է իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ոչ ածանցյալ պարտքային ֆինանսական գործիքների և ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների գծով տոկոսային եկամուտը:

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 3 (զ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հանախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Խումբը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք առաջանում են հանախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից: Ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են եկամտի առաջացմանը և չեն բխում հանախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից, Խումբը դասակարգում է որպես այլ գործառնական ծախսեր: Մնացած բոլոր ծախսերը դասակարգվում են որպես ընդհանուր վարչական ծախսեր:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ և ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և կորուստներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ

համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Խումբը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, տոկոսային եկամտաբերության որոշակի մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Խմբի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Խմբի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Խումբը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- յժակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Խմբի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Խուճրն ունի հաստատուն տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Խուճրը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխառվածության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Խուճրն այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iii)):

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խուճրը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խուճրն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխառվածության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Խուճրն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Խուճրը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանջման ժամանակ: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Խուճրի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Խուճրն իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխառվածությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Խուճրը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է

ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Խումբը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Խումբը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում փոխվում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և
- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի լրումն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Խումբը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև Խումբը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների փոփոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Խումբը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապահանջվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացնում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապահանջումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի վերափոխումը չի դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում է գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Խմբի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Խումբն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Խումբը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս

գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապահանջման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չնարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն վերափոխման նպատակն է առավելագույն չափով վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Խումբը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրս գրվի նախքան վերափոխումը կատարելը (տես ստորև ներկայացված դուրսգրման քաղաքականությունը): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապահանջման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Խումբն իրականացնում է նաև որակական գնահատում՝ վերափոխման նշանակալի լինելը գնահատելու համար:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը, Խումբը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Խումբը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Խումբն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խումբը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապահանջման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները վերափոխման պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չհավվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- գուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալություններում,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Խումբը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ (բացառությամբ ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների), որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտագանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*, որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Խմբին հասանելիք դրամական հոսքերի և Խմբի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*, որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ*, որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Խմբին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Խումբն ակնկալում է ստանալ,
- *Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*, որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Խումբն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խումբը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները և գույք ներդրումները ֆինանսական վարձակալություններում պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Խմբի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Խումբն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանակությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Դա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Խումբը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին*՝ Խումբը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ*՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Խումբը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Խմբի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունը ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Խումբը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորությունը պահանջվում է պարտքային գործիքի պայմանագիրը կարգավորող օրենքներով և կանոնակարգերով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Խումբը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելավճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Խումբը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Խումբը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Խումբը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը, ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերը և ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- գուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալությունում:

(ե) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(ը) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Խմբից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի

դերիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՄ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Խումբը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)) ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(թ) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Ծահարաժիններ

Ծահարաժիններ հայտարարելու և վճարելու Խմբի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահարաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(բ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

Խումբը ներկայացնում է մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային և նուսրացված շահույթի վերաբերյալ տվյալներ իր սովորական բաժնետոմսերի համար: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է Խմբի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը բաժանելով այդ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին՝ ճշգրտված Խմբին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նուսրացված շահույթը որոշվում է ճշգրտելով Խմբի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը՝ ճշգրտված Խմբին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով՝ բոլոր նուսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսերի ազդեցությունը հաշվի առնելու համար, որոնք իրենցից ներկայացնում են աշխատակիցներին տրամադրված փոխարկելի պարտատոմսերը և բաժնետոմսերի օպցիոնները:

(գ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Խմբի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Խմբի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են Տնօրինության կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Խմբի սեզմենտային հաշվետվությունները հիմնված են հետևյալ գործառնական սեզմենտների վրա՝ մանրածախ բանկային գործունեություն, կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն և առևտրային բանկային գործունեություն:

(դ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Խմբի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Խումբը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ծ) Համախմբման հիմունքներ

(i) Դուստր ընկերություններ

Դուստր ընկերությունները Խմբի կողմից հսկվող ընկերություններ են: Խումբը հսկողություն ունի ընկերության նկատմամբ, երբ այդ կազմակերպությունում իր ներգրավվածության արդյունքում այն ունի փոփոխական հատույցների իրավունք կամ ռիսկին ենթարկվածություն և ընկերության նկատմամբ իր իշխանության միջոցով այդ հատույցների վրա ազդելու կարողություն: Դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվությունները ներառվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ հսկողությունը սկսելու պահից մինչև հսկողության դադարեցումը:

(ii) Համախմբման ընթացքում բացառվող գործառնություններ

Ներխմբային հաշվարկների մնացորդները և գործարքները, ինչպես նաև ներխմբային գործարքներից առաջացող ցանկացած չիրացված եկամուտները և ծախսերը բացառվում են:

(կ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ և հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների փոփոխություններ գործում են 2024թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների և փոփոխությունների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Խումբը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված հաշվապահական հաշվառման ստանդարտները:

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ դասերի և կովենանտներ ունեցող ոչ ընթացիկ պարտավորություններ (ՀՀՄՄ 1- փոփոխություններ)
- Մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածություններ (ՀՀՄՄ 7-ի և ՖՀՄՄ 7-ի փոփոխություններ)
- Վարձակալության գծով պարտավորությունը վանառքի և հետադարձ վարձակալություն գործարքների դեպքում (ՖՀՄՄ 16-ի փոփոխություններ)
- Փոխանակման հնարավորության բացակայություն (ՀՀՄՄ 21-ի փոփոխություններ)

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	01/04/2024/ 30/06/2024	01/01/2024/ 30/06/2024	01/04/2023/ 30/06/2023	01/01/2023/ 30/06/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ				
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	27,767,645	54,474,202	21,902,498	41,470,185
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,898,664	5,422,541	2,806,561	5,728,964
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	516,740	1,192,413	401,324	869,071
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	527,834	1,062,998	251,525	977,579
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	311,417	645,228	230,965	456,815
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	8,342	25,886	41,119	99,654
Այլ	18,960	37,646	10,774	20,531
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	32,049,602	62,860,914	25,644,766	49,622,799
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	548,529	1,140,111	688,413	1,385,726
Ընդամենը արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	32,598,131	64,001,025	26,333,179	51,008,525
Այլ տոկոսային եկամուտ				
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	1,353,705	2,542,322	787,934	1,450,537
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	236,346	523,741	368,969	782,859
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	1,736	1,736	16,856	58,750
Ընդամենը այլ տոկոսային եկամուտ	1,591,787	3,067,799	1,173,759	2,292,146
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	34,189,918	67,068,824	27,506,938	53,300,671
Տոկոսային ծախս				
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,806,721	13,950,828	5,604,733	10,770,053
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,963,414	3,756,484	1,874,349	3,315,170
Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	1,038,573	2,187,562	1,333,397	2,618,343
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	567,148	1,229,965	728,710	1,459,355
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	872,655	1,121,022	191,487	227,838
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	347,752	702,613	323,579	648,312
Ակրեդիտիվների և տրամադրված երաշխավորությունների գծով կրեդիտորական պարտքեր	39,140	92,616	47,463	126,207
Ընդամենը տոկոսային ծախս	11,635,403	23,041,090	10,103,718	19,165,278
Չուտ տոկոսային եկամուտ	22,554,515	44,027,734	17,403,220	34,135,393

5 Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով գույտ եկամուտ

	01/04/2024/ 30/06/2024	01/01/2024/ 30/06/2024	01/04/2023/ 30/06/2023	01/01/2023/ 30/06/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ				
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	2,481,134	4,961,717	2,259,743	4,334,537
Դրամական փոխանցումներ	733,001	1,476,543	891,606	1,522,412
Կանխիկացման, հաշիվների և հեռավար համակարգի սպասարկման ծառայություններ	429,824	941,036	458,441	949,962
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	464,791	878,722	256,750	474,079
Բրոքերային ծառայություններ և անդերրայթինգ	122,442	438,714	108,644	167,777
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	73,346	139,387	68,212	139,305
Այլ	26,656	62,354	16,768	44,868
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	4,331,194	8,898,473	4,060,164	7,632,940

Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս				
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	622,322	1,287,082	681,882	1,163,657
Դրամական փոխանցումներ	120,701	147,592	111,754	203,952
ՀՀ ԿԲ-ի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ կանխիկ և անկանխիկ գործառնություններ	18,765	33,408	20,107	37,255
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների ստացում	4,183	4,881	9,402	18,385
Այլ	7,606	20,895	13,590	20,696
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	773,577	1,493,858	836,735	1,443,945
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով գույտ եկամուտ	3,557,617	7,404,615	3,223,429	6,188,995

6 Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով

	01/04/2024/ 30/06/2024	01/01/2024/ 30/06/2024	01/04/2023/ 30/06/2023	01/01/2023/ 30/06/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Չուտ օգուտ արժույթային և տոկոսադրույքային ածանցյալ գործիքների գծով	434,563	764,862	707,225	953,553
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով	(1,200)	124,093	332,025	284,532
	433,363	888,955	1,039,250	1,238,085

7 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	01/04/2024/ 30/06/2024 հազ. դրամ	01/01/2024/ 30/06/2024 հազ. դրամ	01/04/2023/ 30/06/2023 հազ. դրամ	01/01/2023/ 30/06/2023 հազ. դրամ
Չուտ օգուտ սփռթ գործարքներից	6,209,407	11,029,112	5,633,972	11,140,779
Չուտ վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(447,084)	(659,147)	(628,952)	(857,596)
	5,762,323	10,369,965	5,005,020	10,283,183

8 Այլ գործառնական զուտ եկամուտներ

	01/04/2024/ 30/06/2024 հազ. դրամ	01/01/2024/ 30/06/2024 հազ. դրամ	01/04/2023/ 30/06/2023 հազ. դրամ	01/01/2023/ 30/06/2023 հազ. դրամ
Այլ գործառնական եկամուտ				
Եկամուտ խորհրդատվական ծառայություններից	1,430,827	1,438,551	4,000	41,000
Եկամուտ դատական գործերի համար ստացված հատուցումներից	19,422	113,376	3,864	3,864
Եկամուտ ապահովագրական գործակալությունից	51,689	92,902	31,669	65,116
Եկամուտ տեղեկանքների տրամադրումից և այլ ծառայություններից	32,570	60,378	26,460	45,542
Եկամուտ պահատուփերից	23,090	45,821	23,593	45,572
Եկամուտ վճարային տերմինալներից	8,196	13,661	2,941	4,083
Չուտ եկամուտ առգրավված ակտիվների վաճառքից	507	11,039	55,664	119,283
Եկամուտ ապահովագրական փոխհատուցումներից	234	549	2,122	2,195
Այլ	4,677	22,230	19,213	46,497
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտ	1,571,212	1,798,507	169,526	373,152

	01/04/2024/ 30/06/2024 հազ. դրամ	01/01/2024/ 30/06/2024 հազ. դրամ	01/04/2023/ 30/06/2023 հազ. դրամ	01/01/2023/ 30/06/2023 հազ. դրամ
Այլ գործառնական ծախսեր				
Վճարային համակարգերի գծով ծախսեր	750,908	1,719,218	899,927	1,462,154
Ծրագրային ապահովման սպասարկում	398,710	757,954	259,906	444,545
Երաշխիքային վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին	274,179	657,144	273,676	503,049
Գրավի գրանցման ծախսեր	98,697	234,524	94,471	164,745
Բրոքերային ծառայությունների վճարներ	47,157	81,492	36,841	53,632
Վարկային ռեզիստորի գծով ծախսեր	35,052	74,668	23,510	48,939
Բանկոմատների սպասարկման ծախսեր	35,381	69,873	30,870	60,567
Փոստային ծառայությունների վճար	33,361	64,744	40,986	71,104
Ինկասսոյից	30,457	61,302	29,891	53,754
Բաժանորդային վճար	44,461	55,939	48,480	48,480
Ֆինանսական համակարգի հաշտարար	15,243	51,503	11,452	43,031
Պահառուական ծառայություններ	17,849	42,930	29,784	59,292
Վճարված տույժեր և տուգանքներ	19,676	36,740	21,369	48,190
Այլ	129,675	248,624	71,700	209,679
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	1,930,806	4,156,655	1,872,863	3,271,161

9 Չուս արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2024թ. հունիսի 30-ի ավարտված ժամանակահատվածի համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(105)	-	-	(105)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(22,103)	-	-	(22,103)
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	231,777	(876,978)	1,282,029	636,828
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	(6,994)	-	(9,050)	(16,044)
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	(8,720)	-	-	(8,720)
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	(4,001)	-	-	(4,001)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,304	-	-	4,304
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(18,561)	-	-	(18,561)
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	1	-	-	1
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	(39,536)	783	(1,522)	(40,275)
Փոխատվության հանձնառություններ	121,244	(15)	(2,546)	118,683
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	257,306	(876,210)	1,268,910	650,006

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2023թ. հունիսի 30-ի ավարտված ժամանակահատվածի համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(1,712)	-	-	(1,712)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,819	-	-	8,819
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	(1,165,768)	527,449	3,505,031	2,866,712
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	(45,623)	94,498	40,077	88,952
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	(2,372)	-	-	(2,372)
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	(10,486)	-	-	(10,486)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(173,805)	-	-	(173,805)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	50,206	-	-	50,206
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	(2,715)	512	3,718	1,515
Փոխատվության հանձնառություններ	40,970	(1,878)	1,962	41,054

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	(1,302,486)	620,581	3,550,788	2,868,883

10 Վարչական ծախսեր

	01/04/2024/ 30/06/2024	01/01/2024/ 30/06/2024	01/04/2023/ 30/06/2023	01/01/2023/ 30/06/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	1,258,091	2,456,486	1,051,019	2,090,879
Գովազդ և շուկայավարում	270,797	522,254	334,658	561,343
Անձնակազմի վերապատրաստման և այլ ծախսեր	131,495	440,662	324,895	581,285
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	171,093	359,959	138,570	266,643
Մասնագիտական ծառայություններ	121,428	290,610	51,571	246,184
Զփոխհատուցվող հարկեր վարձակալության պայմանագրերի գծով	105,944	225,770	90,486	181,078
Վարձակալության գծով այլ ծախսեր	108,254	220,254	67,083	128,446
Անվտանգության ծառայություն	96,066	191,098	78,848	156,878
Գործուղումների և ներկայացուցչական ծախսեր	79,486	125,023	61,807	90,897
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	40,017	114,375	41,912	94,386
Էլեկտրականության և կոմունալ ծախսեր	53,772	94,797	31,719	73,143
Բարեգործություն և հովանավորություն	71,915	71,915	18,753	40,129
Վարկերի վերադարձման գծով ծախսեր	25,460	50,260	23,937	58,080
Ապահովագրություն	20,045	43,078	23,267	47,245
Գրասենյակային ծախսեր	14,290	28,909	15,861	31,807
Հարկեր՝ բացառությամբ աշխատավարձի գծով հարկերի և շահութահարկի	12,328	23,939	12,641	25,481
Այլ	81,822	148,060	79,581	134,802
	2,662,303	5,407,449	2,446,608	4,808,706

11 Ճահութահարկի գծով ծախս

	01/04/2024/ 30/06/2024	01/01/2024/ 30/06/2024	01/04/2023/ 30/06/2023	01/01/2023/ 30/06/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	4,006,973	4,281,187	(1,151,082)	4,202,978
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	(736,703)	1,827,457	3,580,233	741,428
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	3,270,270	6,108,644	2,429,151	4,944,406

2024թ-ին ընթացիկ հարկի կիրառելի դրույքաչափը կազմում է 18% (2023թ. համեմատ փոփոխություն տեղի չի ունեցել):

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	01/01/2024 30/06/2024 հազ. դրամ	%	01/01/2023 30/06/2023 հազ. դրամ	%
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	26,617,274		23,515,495	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(4,791,109)	(18.0)	(4,232,789)	(18.0)
Չնվազեցվող ծախսեր	(153,297)	(0.6)	(173,129)	(0.7)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(4,944,406)	(18.6)	(4,405,918)	(18.7)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ և զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն համապատասխանաբար 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	Ճահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 30 հունիսի 2024թ.
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(190,741)	(44,246)	-	(234,986)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	215,481	8,315	(114,764)	109,032
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ և պահուստներ	(2,017,101)	(695,680)	-	(2,712,781)
Հիմնական միջոցներ	48,155	-	-	48,155
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	79,426	9,184	-	88,610
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(2,084,542)	102,183	-	(1,982,358)
Այլ ակտիվներ	2,368,473	(80,205)	-	2,288,268
Այլ պարտավորություններ	54,045	49,251	-	103,296
Այլ փոխառություններ	3,652,927	(1,176,259)	-	2,476,668
Այլ փոխառություններ	(97,777)	-	-	(97,777)
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	2,028,346	(1,827,457)	(114,764)	86,125

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	Ճահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(122,519)	(68,222)	-	(190,741)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	307,434	31,325	(123,278)	215,481
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ և պահուստներ	(1,515,773)	(501,328)	-	(2,017,101)
Հիմնական միջոցներ	43,702	4,453	-	48,155
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	72,081	7,345	-	79,426
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(1,900,615)	(183,927)	-	(2,084,542)
Այլ ակտիվներ	2,133,370	235,103	-	2,368,473
Այլ պարտավորություններ	49,047	4,998	-	54,045
Այլ փոխառություններ	3,492,225	160,702	-	3,652,927
Այլ փոխառություններ	(88,735)	(9,042)	-	(97,777)
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	2,470,217	(318,593)	(123,278)	2,028,346

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն: Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվել են այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց Խոււմըը կկարողանա օգտագործել դրանցից ստացված օգուտները:

12 Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	30/06/2024	31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	23,936,810	21,247,159
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	71,081,649	51,532,420
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
– Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	11,326,523	32,408,678
– A1-ից A3 վարկանիշով	18,289,696	21,952,059
– Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	1,001,290	720,966
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	270,974	618,124
– վարկանիշ չունեցող	7,086,181	4,716,153
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	37,974,665	60,415,980
Ընդամենը համախառն գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	132,993,124	133,195,559
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,746)	(1,851)
Ընդամենը զուտ գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	132,991,377	133,193,708

Գրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2024թ. հունիսի 30-ին, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, չունեն որևէ բանկում սեփական կապիտալի 10%-ը գերազանցող տեղաբաշխված միջոց: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Խումբը ուներ ևս մեկ բանկում տեղաբաշխված միջոցներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը:

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները վերաբերում են վճարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 14) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են ելքագրվել:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է գրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,851	-	-	1,851
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(1,851)	-	-	(1,851)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,746	-	-	1,746
Մնացորդը առ 30 հունիսի	1,746	-	-	1,746

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	4,234	-	-	4,234
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(4,234)	-	-	(4,234)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,851	-	-	1,851
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,851	-	-	1,851

13 Ներդրումային արժեթղթեր և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

(ա) Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	5,067,352	6,217,720
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	790,305	3,600,018
Արտասահմանյան երկրների պետական եվրոպարտատոմսեր	809,395	760,369
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	6,667,052	10,578,107
Հայկական ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	1,753,801	428,352
- B1-ից B3 վարկանիշով	1,254,390	1,230,498
- վարկանիշ չունեցող	2,604,777	1,544,166
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	5,612,968	3,203,016
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	12,280,020	13,781,123
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	100,216	195,752
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	12,380,236	13,976,875
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	-	-
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	1,021,382	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-
Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	13,406,618	13,976,875
	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		
Արժույթային սվոփեր	303,203	427,049
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	303,203	427,049

Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	13,704,821	14,403,924
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		
Արժույթային ավոփեր	13,590	57,674
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	13,590	57,674

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Խուժմըն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

(բ) Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	15,115,449	17,209,346
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	-	3,162,182
Օտարերկրյա պետությունների պետական արժեթղթեր Aaa վարկանիշով	-	-
Օտարերկրյա պետությունների պետական եվրոպարտատոմսեր Ba2 վարկանիշով	1,068,253	1,140,547
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	16,183,703	21,512,075
Հայկական ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	-	-
- վարկանիշ չունեցող	-	-
Օտարերկրյա ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր	-	-
- Aaa-ից վարկանիշով	-	-
- B1-ից B3 վարկանիշով	-	-
- վարկանիշ չունեցող	1,741,078	1,895,563
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,741,078	1,895,563
Ընդամենը պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	17,924,781	23,407,638
Բաժնային ներդրումներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	498,138	78,307
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	18,422,919	23,485,945
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	2,001,624	1,014,291
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	3,026,622	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,028,246	1,014,291

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	23,451,165	24,500,236

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս ԽՍՄԸՆ օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակաշրջանների համար: Կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, քանի որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

2024թ.				
հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	133,542	-	-	133,542
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(12,683)	-	-	(12,683)
Մարված ակտիվներ	(24,869)	-	-	(24,869)
Վաճառված ակտիվներ	(6,411)	-	-	(6,411)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	25,402	-	-	25,402
Մնացորդը առ 30 հունիսի	114,981	-	-	114,981

2023թ.				
հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	88,253	-	-	88,253
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	96,646	-	-	96,646
Մարված ակտիվներ	(88,328)	-	-	(88,328)
Վաճառված ակտիվներ	(19,146)	-	-	(19,146)

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	56,117	-	-	56,117
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	133,542	-	-	133,542

(i) Որպես իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նախորոշված չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացված չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը.

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
			2024թ.	2023թ.		
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	3.75%	3.75%	232,071	44,841
SWIFT	Հայաստանի Հանրապետություն	Դրամական փոխանցումներ	0.01%	0.01%	66,037	33,466
ԵՍ ԵՄ ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Ազգային նույնականացման հարթակ	7.69%	0.00%	200,000	-
					498,138	78,307

2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրումները հիմնականում ներառում են պարտադիր բաժնետոմսերը քարտային, քլիրինգային և այլ կազմակերպություններում: Խմբի ղեկավարությունը գտնում է, որ այս գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտարկվում են դրանց սկզբնական արժեքներին, եթե չկա հավաստի տեղեկատվություն այդ արժեքների վերագնահատման անհրաժեշտության մասով:

(գ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2024 հազ. դրամ
Քանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	35,370,406	44,691,405
Օտարերկրյա պետությունների պետական արժեթղթեր	27,001,070	-
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	2,459,576	29,040,983
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	64,831,053	73,732,388
Ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր		
վարկանիշ չունեցող	-	-
- Ընդամենը ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր	-	-
Հայկական ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Aaa-ից վարկանիշով	-	-
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	2,515,472	2,515,973
վարկանիշ չունեցող	-	-
Օտարերկրյա ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Aaa վարկանիշով	4,098,418	5,797,971
- վարկանիշ չունեցող	771,145	795,317
- Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	7,385,035	9,109,260
Ընդամենը Քանկի կողմից պահվող պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	72,216,088	82,841,648
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(223,675)	(219,371)
Ընդամենը Քանկի կողմից պահվող ամորտիզացված արժեքով չափվող գուտ ներդրումային արժեթղթեր	71,992,413	82,622,277

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2024 հազ. դրամ
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	26,083,239	6,478,747
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	35,724,184	10,207,562
Օտարերկրյա պետությունների պետական արժեթղթեր	4,087,925	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	65,895,348	16,686,309
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	137,887,761	99,308,586

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Խուճըն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

Խճընի գնահատմամբ ներդրումային հիմնադրամների վարկանիշ չունեցող պարտատոմսերի պարտքային ռիսկը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B2 արտաքին վարկանիշին:

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ կառավարության, Խուճըն ունի մեկ պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Խճընի սեփական կապիտալի 10%-ը և կազմում են 31,088,995 հազար դրամ (2023թ-ին՝ մեկ պայմանագրային կողմ): 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում էին 56,888,881 հազար դրամ:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	219,370	-	-	219,370
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(86,814)	-	-	(86,814)
Մարված ակտիվներ	(421,713)	-	-	(421,713)
Վաճառված ակտիվներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	512,832	-	-	512,832
Մնացորդը առ 30 հունիսի	223,675	-	-	223,675

2023թ.

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	332,488	-	-	332,488
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	6,332	-	-	6,332
Մարված ակտիվներ	(774,787)	-	-	(774,787)
Վաճառված ակտիվներ	(12,535)	-	-	(12,535)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	667,873	-	-	667,873
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	219,371	-	-	219,371

14 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	5,815,500	8,813,500
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	75,053,488	73,798,412
Այլ բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ		
Հայկական բանկեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	-	-
- վարկանիշ չունեցող	-	-
Այլ բանկեր	-	-
- Aaa վարկանիշով	1,943,077	3,003,922
- Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	-	-
- A1-ից A3 վարկանիշով	-	-
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	-	33,877
- Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	3,539,371	2,688,253
- վարկանիշ չունեցող	1,243,601	1,804,437
Ընդամենը այլ բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	6,726,048	7,530,489
Ընդամենը բանկերին տրված համախառն վարկեր և փոխառվածություններ	87,595,036	90,142,401
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(154,699)	(176,803)
Ընդամենը բանկերին տրված գուտ վարկեր և փոխառվածություններ	87,440,337	89,965,598

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2023թ-ին՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների

համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2023թ-ին՝ 10%՝ ՀՀ դրամով և 8%՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը երթագրելու Խմբի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Խումբը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 12), քանի որ կարող են երթագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Խումբը պարտավոր է ապահովել նվազագույն օրական մնացորդ: Այդ պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ և ներառված են բանկերին տրված վարկերի և փոխառվությունների կազմում: 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պահվող ավանդներում ներառված է 75,053,488 հազար դրամ գումարով պարտադիր պահուստն արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար (2023թ-ին՝ 73,798,412 հազար դրամ):

(բ) Բանկերին տրված վարկերի և փոխառվությունների կենտրոնացում

2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Խումբը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկեր, որոնց գծով մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Բանկերին տրված վարկերը և փոխառվությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին տրված բոլոր վարկերը և փոխառվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկերի և փոխառվությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր և փոխառվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	176,803	-	-	176,803
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մարված ակտիվներ	(176,803)	-	-	(176,803)
Դուրսգրված գումարներ	-	-	-	-
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	154,699	-	-	154,699
Մնացորդը առ 30 հունիսի	154,699	-	-	154,699

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	159,385	-	-	159,385
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մարված ակտիվներ	(159,385)	-	-	(159,385)
Դուրսգրված գումարներ	-	-	-	-
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	176,803	-	-	176,803
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	176,803	-	-	176,803

15 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Վարկանիշ չունեցող հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	19,587,043	15,527,603
Վարկանիշ չունեցող հայկական բանկերից ստացվելիք գումարներ	4,233,702	-
Ընդամենը համախառն դերիտորական պարտքեր հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	23,820,745	15,527,603
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1)	-
Ընդամենը զուտ դերիտորական պարտքեր հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	23,820,744	15,527,603

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքերը վերագրելի են խոշոր հայկական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքերի դիմաց գրավադրված էին 25,630,942 հազար դրամ իրական արժեքով ՀՀ պետական արժեթղթերը (2023թ-ին՝ 16,427,526 հազար դրամ):

16 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ

	Ծնթգ.	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	19(ա)	632,849,053	591,920,976
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	19(ա)	396,740,046	357,244,678
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	19(բ)	7,114,771	10,990,424
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	19(գ)	609,837	1,696,838
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխառվածություններ		1,037,313,707	961,852,916
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	19(դ)	45,212,426	38,267,944
Պարտքային կորստի գծով պահուստ		(14,864,841)	(15,374,298)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր և փոխառվածություններ		1,067,661,292	984,746,562

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
Խոշոր ընկերություններին տրված վարկեր	386,052,950	368,406,647
Փոքր և միջին ընկերություններին տրված վարկեր	246,796,103	223,514,329
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	632,849,053	591,920,976
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	259,468,843	233,160,507
Ֆիզիկական անձանց տրված սպառողական վարկեր	137,271,203	124,084,171
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	396,740,046	357,244,678
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	1,029,589,099	949,165,654
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(14,540,435)	(15,028,296)
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	1,015,048,664	934,137,358

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	567,352,552	8,413,088	16,155,336	591,920,976
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	176,318,550	-	-	176,318,550
Մարված ակտիվներ	(116,632,816)	(4,274,286)	(1,585,668)	(122,492,770)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	39,163	(15,453)	(23,710)	-

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,042,919)	2,047,334	(4,415)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,015,485)	(3,571,271)	5,586,756	-
Վերականգնումներ	-	-	348,705	348,705
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(1,173,947)	(1,173,947)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(11,612,561)	(399,147)	(60,753)	(12,072,461)
Մնացորդը առ 30 հունիսի	611,406,484	2,200,265	19,242,304	632,849,053

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	421,571,265	2,257,164	13,238,942	437,067,371
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	320,510,868	-	-	320,510,868
Մարված ակտիվներ	(173,370,172)	(321,869)	(2,613,937)	(176,305,978)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	145,068	(33,976)	(111,092)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(8,336,575)	8,365,786	(29,211)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(7,066,029)	(1,639,313)	8,705,342	-
Վերականգնումներ	-	-	2,157,701	2,157,701
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,328,250)	(5,328,250)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	13,898,127	(214,704)	135,841	13,819,264
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	567,352,552	8,413,088	16,155,336	591,920,976

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	4,392,691	1,372,960	6,816,506	12,582,157
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,317,208	-	-	1,317,208
Մարված ակտիվներ	(871,319)	(950,250)	(565,630)	(2,387,199)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	2,034	(1,545)	(489)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(445,792)	448,114	(2,322)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(485,166)	(1,074,441)	1,559,607	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և երկարաժամկետ տվյալների փոփոխություններ	733,330	706,466	(233,106)	1,206,690

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	250,295	(871,656)	758,060	136,699
Չեղյի ծախսագրում	-	-	435,697	435,697
Վերականգնումներ	-	-	348,705	348,705
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(1,173,947)	(1,173,947)
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	(75,402)	(12,147)	(321,017)	(408,566)
Մնացորդը առ 30 հունիսի	4,567,584	489,157	6,864,004	11,920,745

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,394,389	756,254	6,507,899	10,658,542
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,481,535	-	-	2,481,535
Մարված ակտիվներ	(1,342,308)	(52,527)	(1,102,912)	(2,497,747)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	3,050	(1,959)	(1,091)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(180,514)	188,308	(7,794)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(581,102)	(585,346)	1,166,448	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	594,360	1,037,824	2,998,019	4,630,203
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	975,021	586,300	3,052,670	4,613,991
Չեղյի ծախսագրում	-	-	323,194	323,194
Վերականգնումներ	-	-	2,157,701	2,157,701
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,328,250)	(5,328,250)
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	23,281	30,406	103,292	156,979
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	4,392,691	1,372,960	6,816,506	12,582,157

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	353,821,411	1,002,081	2,421,186	357,244,678
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	88,498,657	-	-	88,498,657
Մարված ակտիվներ	(48,423,908)	(142,385)	(415,555)	(48,981,848)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	334,707	(127,853)	(206,854)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(755,130)	759,393	(4,263)	-

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(1,138,961)	(556,020)	1,694,981	-
Վերականգնումներ	-	-	905,498	905,498
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(1,351,212)	(1,351,212)
Ակտիվի մնացորդի փոփոխություն տոկոսներից և արտարժույթից	769,128	(69,910)	(274,945)	424,273
Մնացորդը առ 30 հունիսի	393,105,904	865,306	2,768,836	396,740,046

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	271,466,407	734,730	4,929,556	277,130,693
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	145,740,433	-	-	145,740,433
Մարված ակտիվներ	(66,772,490)	(151,404)	(2,356,724)	(69,280,618)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	762,592	(136,763)	(625,829)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(883,594)	896,099	(12,505)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(1,165,991)	(85,986)	1,251,977	-
Վերականգնումներ	-	-	2,595,740	2,595,740
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,127,625)	(5,127,625)
Ակտիվի մնացորդի փոփոխություն տոկոսներից և արտարժույթից	4,674,054	(254,595)	1,766,596	6,186,055
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	353,821,411	1,002,081	2,421,186	357,244,678

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,356,189	232,922	857,028	2,446,139
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	300,284	-	-	300,284
Մարված ակտիվներ	(164,307)	(37,359)	(158,908)	(360,575)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	4,402	(2,928)	(1,474)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(212,171)	213,526	(1,355)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(673,141)	(291,921)	965,062	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	726,415	113,360	(279,356)	560,419
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	(18,518)	(5,322)	523,969	500,129
Չեղյի ծախսագրում	-	-	126,177	126,177
Վերականգնումներ	-	-	905,498	905,498

հազ. դրամ	2024թ			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(1,351,212)	(1,351,212)
Ճշգրտումներ արտարժույթի մասով	(3,826)	(558)	(2,657)	(7,041)
Մնացորդը առ 30 հունիսի	1,333,845	227,042	1,058,803	2,619,690

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,659,380	215,246	2,583,220	4,457,846
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	558,620	-	-	558,620
Մարված ակտիվներ	(255,937)	(35,192)	(834,210)	(1,125,339)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	4,104	(934)	(3,170)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(216,972)	222,488	(5,516)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(688,548)	(29,703)	718,251	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	291,754	(139,563)	889,947	1,042,138
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	(306,979)	17,096	765,302	475,419
Չեղչի ծախսագրում	-	-	39,066	39,066
Վերականգնումներ	-	-	2,595,740	2,595,740
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,127,625)	(5,127,625)
Ճշգրտումներ արտարժույթի մասով	3,788	580	1,325	5,693
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,356,189	232,922	857,028	2,446,139

(i) **Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակը**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ներքին վարկանշավորման մոդելի հիման վրա հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ում:

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	377,469,323	88,078	3,049,949	380,607,350
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	4,268,569	4,268,569
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	999,379	-	999,379
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	177,652	177,652
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	377,469,323	1,087,457	7,496,170	386,052,950
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(2,454,224)	(141,971)	(3,327,328)	(5,923,523)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	375,015,099	945,486	4,168,842	380,129,427

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	233,459,381	90,266	2,880,822	236,430,469
- մինչև 30 օր ժամկետանց	477,780	8,163	4,518	490,461
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	1,014,379	199,583	1,213,962
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	8,661,211	8,661,211
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	233,937,161	1,112,808	11,746,134	246,796,103
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(2,113,360)	(347,186)	(3,536,676)	(5,997,222)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	231,823,801	765,622	8,209,458	240,798,881
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	611,406,484	2,200,265	19,242,304	632,849,053
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	606,838,900	1,711,108	12,378,300	620,928,308
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	257,563,382	124,655	467,687	258,155,724
- մինչև 30 օր ժամկետանց	430,349	-	53,944	484,293
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	160,297	18,663	178,960
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	649,866	649,866
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	257,993,731	284,952	1,190,160	259,468,843
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(139,040)	(19,482)	(128,991)	(287,513)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	257,854,691	265,470	1,061,169	259,181,330
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց*				
- ոչ ժամկետանց	133,853,171	128,032	208,283	134,189,486
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,259,002	32,204	93,910	1,385,116
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	420,118	93,852	513,970
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,182,631	1,182,631
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	135,112,173	580,354	1,578,676	137,271,203
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,194,805)	(207,560)	(929,812)	(2,332,177)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	133,917,368	372,794	648,864	134,939,026
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	393,105,904	865,306	2,768,836	396,740,046
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	391,772,059	638,264	1,710,033	394,120,356
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	1,004,512,388	3,065,571	22,011,140	1,029,589,099
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	998,610,959	2,349,372	14,088,333	1,015,048,664

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	355,875,582	6,078,689	6,275,300	368,229,571
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	177,076	177,076
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	355,875,582	6,078,689	6,452,376	368,406,647
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(2,381,045)	(480,710)	(4,003,032)	(6,864,787)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	353,494,537	5,597,979	2,449,344	361,541,860

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	211,187,944	1,661,319	1,061,951	213,911,214
- մինչև 30 օր ժամկետանց	289,026	18,713	31,321	339,060
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	654,367	28,522	682,889
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	8,581,166	8,581,166
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	211,476,970	2,334,399	9,702,960	223,514,329
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(2,011,646)	(892,250)	(2,813,474)	(5,717,370)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	209,465,324	1,442,149	6,889,486	217,796,959
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	567,352,552	8,413,088	16,155,336	591,920,976
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	562,959,861	7,040,128	9,338,830	579,338,819
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	231,491,506	157,957	597,505	232,246,968
- մինչև 30 օր ժամկետանց	69,376	79,487	-	148,863
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	146,595	-	146,595
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	618,081	618,081
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	231,560,882	384,039	1,215,586	233,160,507
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(143,019)	(24,649)	(153,479)	(321,147)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	231,417,863	359,390	1,062,107	232,839,360
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց*				
- ոչ ժամկետանց	121,746,934	150,666	209,979	122,107,579
- մինչև 30 օր ժամկետանց	513,595	28,768	29,306	571,669
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	438,608	35,290	473,898
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	931,025	931,025
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	122,260,529	618,042	1,205,600	124,084,171
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,213,170)	(208,273)	(703,549)	(2,124,992)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	121,047,359	409,769	502,051	121,959,179
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	353,821,411	1,002,081	2,421,186	357,244,678
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	352,465,222	769,159	1,564,158	354,798,539
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	921,173,963	9,415,169	18,576,522	949,165,654
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	915,425,083	7,809,287	10,902,988	934,137,358

* Երկու հաշվետու ժամանակաշրջանում ֆիզիկական անձանց տրված սպառողական վարկերը հիմնականում ներառում են վարկային քարտերը և օվերդրաֆտները, առցանց սպառողական վարկերը և ապառիկ գնումների համար տրված վարկերը:

(ii) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են պարտքային առումով գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Վարկերի դիմաց հիմնականում գրավադրված են անշարժ գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և դրամական միջոցներ:

Բանկը ձեռք է բերում նաև երաշխավորություններ մայր կազմակերպություններից՝ նրանց դուստր կազմակերպություններին տրված վարկերի համար:

Ղեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին, պահանջում լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն, և հետևում է ձեռքբերված գրավի շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարար լինելը ստուգելիս:

Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը ավելի շատ կախված է վարկառուների վճարունակությունից, քան գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը:

Գրավով ապահովված և վարկային քարտերով տրամադրված օվերդրաֆտների համար որպես գրավ են ծառայում հիմնականում անշարժ գույքը և ավտոմեքենաները: Վարկային քարտերով տրված այլ օվերդրաֆտների համար ապահովվածության միջոց է հանդիսանում աշխատավարձը: Ավտոմեքենաների վարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները: 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սպառողական վարկերն ապահովված են անշարժ գույքով, շարժական գույքով, աշխատավարձով, դրամական միջոցներով և անհատական երաշխավորություններով:

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար որպես ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

30 հունիսի 2024թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Գրավով չապահով- ված գումար	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Սարքա- վորումներ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Վարկեր իրավաբանական անձանց	19,242,304	16,723,701	549,655	8,521,965	(8,625,865)	17,169,456	2,072,848	6,864,005
Հիփոթեքային վարկեր	1,190,160	1,736,690	7,532	2,663	(696,698)	1,050,187	139,973	128,991
Սպառողական վարկեր	1,578,676	961,575	99,344	10,837	(726,082)	345,674	1,233,002	929,812
Ընդամենը	22,011,140	19,421,966	656,531	8,535,465	(10,048,645)	18,565,317	3,445,823	7,922,808

31 դեկտեմբերի 2023թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Գրավով չապահով- ված գումար	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Սարքա- վորումներ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Վարկեր իրավաբանական անձանց	16,155,336	14,094,769	50,320	5,892,393	(6,781,001)	13,256,480	2,898,856	6,816,506
Հիփոթեքային վարկեր	1,215,586	1,598,336	4,235	6,050	(588,108)	1,020,513	195,073	153,479
Սպառողական վարկեր	1,205,600	617,151	5,215	7,450	(374,016)	255,800	949,800	703,549
Ընդամենը	18,576,522	16,310,256	59,770	5,905,893	(7,743,125)	14,532,793	4,043,729	7,673,534

Առգրավված գրավ

2024թ. հունիսի 30-ին ավարտված ժամանակահատվածի ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 135,237 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 112,136 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով: Առգրավված գրավից 93,790 հազար դրամ գումարով գրավը վաճառվել է 2024թ. հունիսի 30-ին ավարտված ժամանակահատվածի ընթացքում (2023թ-ին՝ 274,164 հազար դրամ): 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է.

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Անշարժ գույք	915,928	874,372
Հողատարածք	131,317	131,426
Այլ	7,557	7,557
Նվազեցում մինչև իրացման գուտ արժեք	(214,338)	(219,038)
Ընդամենը առգրավված գրավ	840,464	794,317

Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(iii) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին.

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Շինարարություն	135,868,533	129,550,111
Գյուղատնտեսություն, անտառտնտեսություն և փայտամշակում	124,800,453	100,437,290
Մեծածախ առևտուր	78,111,600	79,394,139
Անշարժ գույք	45,699,795	29,129,128
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	45,125,554	42,687,769
Մանրածախ առևտուր	43,501,303	40,940,986
Էներգետիկայի բնագավառ	32,067,187	41,627,903
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	30,556,018	33,563,035
Կապի ծառայություններ	21,930,491	13,805,653
Հյուրանոցային ոլորտ	15,402,023	20,213,009
Արդյունաբերություն	11,727,281	11,261,737
Տրանսպորտ	8,693,629	12,521,838
Ֆինանսներ և ներդրումներ	5,517,107	5,421,718
Այլ	33,848,079	31,366,660
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	396,740,046	357,244,678
	1,029,589,099	949,165,654
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(14,540,435)	(15,028,296)
	1,015,048,664	934,137,358

Ստորև ներկայացված է Բանկի իրավաբանական անձանց տրված վարկերի (զուտ վարկեր) աշխարհագրական կենտրոնացվածությունը:

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Հայաստանի Հանրապետություն	618,354,476	577,104,751
ՏՀԶԿ և ԵՄ	232,706	4,843
Այլ երկրներ	2,341,126	2,229,225
	620,928,308	579,338,819

(iv) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի կապակցված վարկառուների չորս խումբ (2023թ-ին՝ չորս), որին տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 124,615,814 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 105,823,766 հազար դրամ):

(v) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև պայմանագրով նախատեսված վարկերի մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

(բ) Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	7,114,771	10,990,424
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(12,970)	(21,690)
	7,101,801	10,968,734

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ-ին նման հաճախորդներ չկային):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	10,990,424	-	-	10,990,424
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	14,506,362	-	-	14,506,362
Մարված ակտիվներ	(18,626,854)	-	-	(18,626,854)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	244,839	-	-	244,839
Մնացորդը առ 30 հունիսի	7,114,771	-	-	7,114,771

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	8,766,315	-	-	8,766,315
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	29,823,775	-	-	29,823,775
Մարված ակտիվներ	(26,929,770)	-	-	(26,929,770)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(669,896)	-	-	(669,896)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	10,990,424	-	-	10,990,424

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	21,690	-	-	21,690
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	26,445	-	-	26,445
Մարված ակտիվներ	(33,956)	-	-	(33,956)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(1,208)	-	-	(1,208)
Մնացորդը առ 30 հունիսի	12,970	-	-	12,970

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	9,786	-	-	9,786
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	58,858	-	-	58,858
Մարված ակտիվներ	(53,147)	-	-	(53,147)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	6,193	-	-	6,193
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	21,690	-	-	21,690

Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և փոխադրամիջոցներով:

(դ) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերում		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	16,837,758	14,205,630
Մեկից երկու տարի ժամկետով	14,693,809	12,656,507
Երկուսից երեք տարի ժամկետով	9,803,857	9,326,120
Երեքից չորս տարի ժամկետով	6,196,521	5,297,879
Չորսից հինգ տարի ժամկետով	3,409,392	3,235,105
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	8,761,348	3,941,784
	59,702,685	48,663,025
Չվաստակաժ ֆինանսական եկամուտ	(14,490,259)	(10,395,081)
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերում	45,212,426	38,267,944
Արժեզրկման գծով պահուստ	(309,385)	(318,260)
Չուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	44,903,041	37,949,684
Ֆինանսական վարձակալությունում զուտ ներդրումները ներառում են ներդրումներ՝		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	12,304,848	10,439,085
Մեկից երկու տարի ժամկետով	11,325,609	9,876,250
Երկուսից երեք տարի ժամկետով	7,606,265	7,608,403
Երեքից չորս տարի ժամկետով	4,720,565	4,300,343
Չորսից հինգ տարի ժամկետով	2,384,267	2,676,233
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	6,561,487	3,049,370
	44,903,041	37,949,684

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	38,214,636	-	53,311	38,267,946
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	18,703,794	-	-	18,703,794
Մարված ակտիվներ	(10,855,969)	-	(24,983)	(10,880,953)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	(901,278)	-	10,488	(890,790)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(373,563)	-	373,563	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	-	-
Վերականգնումներ	-	-	12,428	12,428
Մնացորդը առ 30 հունիսի	44,787,619	-	424,807	45,212,426

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	23,387,951	28,520	115,557	23,532,028
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	33,383,177	-	-	33,383,177
Մարված ակտիվներ	(19,146,912)	-	(195,801)	(19,342,713)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	630,219	-	(4,948)	625,271
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(39,801)	(28,520)	68,321	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(26,509)	(26,509)
Վերականգնումներ	-	-	96,690	96,690
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	38,214,634	-	53,310	38,267,944

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	304,837	-	13,423	318,260
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	140,556	-	-	140,556
Մարված ակտիվներ	(81,581)	-	(1,311)	(82,892)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,963)	-	2,963	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	-	-
Վերականգնումներ	-	-	12,428	12,428
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և երկարաժամկետ տվյալների փոփոխությունները	(63,006)	-	(10,703)	(73,709)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	(5,753)	-	(2,016)	(7,769)
Չեղյի ծախսագրում	-	-	2,510	2,510
Մնացորդը առ 30 հունիսի	292,090	-	17,295	309,385

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	141,166	8,152	56,793	206,111
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	284,108	-	-	284,108
Մարված ակտիվներ	(162,950)	-	(45,560)	(208,510)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(10,047)	(43)	10,090	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(26,509)	(26,509)
Վերականգնումներ	-	-	96,690	96,690
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և երկարաժամկետ տվյալների փոփոխությունները	45,612	(8,109)	(88,128)	(50,625)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	6,948	-	-	6,948
Չեղյի ծախսագրում	-	-	10,047	10,047
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	304,837	-	13,423	318,260

(i) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի որակի վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
- ոչ ժամկետանց	44,766,582	-	3,711	44,770,294
- մինչև 30 օր ժամկետանց	21,037	-	-	21,037
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	-	-	0
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	421,096	421,096
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	44,787,619	-	424,807	45,212,426
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(292,090)	-	(17,295)	(309,385)
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	44,495,529	-	407,512	44,903,041

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
- ոչ ժամկետանց	38,214,634	-	5,906	38,220,540
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	47,405	47,405
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	38,214,634	-	53,311	38,267,945
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(304,837)	-	(13,423)	(318,260)
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	37,909,797	-	39,888	37,949,685

(ii) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի կենտրոնացում

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ-ին նման հաճախորդներ չկային):

(iii) Գրավի վերլուծություն

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և ավտոմեքենաներով: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

30 հունիսի 2024թ. հազ. դրամ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Ֆինանսական վարձակալություն	424,807	-	305,623	825,635	(706,451)	424,807	-	17,295
Ընդամենը	424,807	-	305,623	825,635	(706,451)	424,807	-	17,295

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և ավտոմեքենաներով: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2023թ. հազ. դրամ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Ֆինանսական վարձակալություն	53,311	-	49,200	53,158	(49,047)	53,311	-	13,423
Ընդամենը	53,311	-	49,200	53,158	(49,047)	53,311	-	13,423

17 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Վարձակա- ված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	5,259,606	10,173,807	3,345,128	419,873	8,990,357	28,188,770
Ավելացումներ	121,549	1,363,315	179,771	25,193	1,441,321	3,131,149
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	(147,573)	(354)	-	(293,237)	(441,165)
Տեղափոխություններ	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 30 հունիսի 2024թ.	5,381,155	11,389,549	3,524,544	445,067	10,138,440	30,878,754
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	2,082,510	6,399,607	1,413,744	257,584	2,529,021	12,682,465
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	203,697	531,036	153,024	19,801	874,660	1,782,219
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	(146,342)	(237)	-	(230,328)	(376,906)
Մնացորդը առ 30 հունիսի 2024թ.	2,286,207	6,784,302	1,566,531	277,385	3,173,354	14,087,778
Հաշվեկշռային արժեք Առ 30 հունիսի 2024թ.	3,094,948	4,605,247	1,958,013	167,682	6,965,086	16,790,976
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ						
հազ. դրամ	Վարձակա- ված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	4,717,483	8,852,899	3,037,452	326,583	6,286,997	23,221,414
Ավելացումներ	569,330	1,891,221	429,653	93,290	4,065,923	7,049,417
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(80)	(583,621)	(135,796)	-	(1,362,696)	(2,082,193)
Տեղափոխություններ	(27,127)	13,308	13,819	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	5,259,606	10,173,807	3,345,128	419,873	8,990,224	28,188,638
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	1,729,074	5,925,801	1,246,154	210,563	2,086,937	11,198,529
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	353,436	1,015,696	275,825	47,021	1,487,675	3,179,653
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	(541,890)	(108,236)	-	(1,045,723)	(1,695,849)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	2,082,510	6,399,607	1,413,743	257,584	2,528,889	12,682,333
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	3,177,096	3,774,200	1,931,385	162,289	6,461,335	15,506,305

18 Վարձակալություն

Խումբը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի գրասենյակների տարածքները և այլ տարածքներ: Վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 10-ից 20 տարի:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Խումբը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Մնացորդ առ 1 հունվարի	11,580,789	10,558,974
Ավելացումներ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներին	100,905	1,832,558
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(674,267)	(1,098,204)
Վարձակալության պայմանագրի փոփոխություններ	5,674	287,460
Մնացորդ	11,013,101	11,580,789

(բ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	30/06/2024 հազ. դրամ	30/06/2023 հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածություն	674,267	538,734
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	702,613	648,312

(գ) Գրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	30/06/2024 հազ. դրամ	30/06/2023 հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալության գծով	1,254,071	1,035,014

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Մնացորդ առ 1 հունվարի	13,158,183	11,852,055
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մարումներ	(1,254,071)	(2,112,180)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(1,254,071)	(2,112,180)
Այլ փոփոխություններ		
Ավելացումներ վարձակալության գծով պարտավորություններին	100,905	1,832,559
Վերափոխում	5,674	287,460
Տոկոսային ծախս	(706)	470
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	702,613	1,297,819
Մնացորդ	12,712,599	13,158,183

19 Այլ ակտիվներ

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Չավարտված գործարքների գծով դեբիտորական պարտքեր	4,586,875	4,705,450
Սահմանափակումով հաշիվներ քլիրինգային կազմակերպություններում	1,933,837	1,974,830
Կարճաժամկետ պահանջներ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	990,053	990,053
Բրոքերային հաշիվներ	690,499	1,047,735
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(39,931)	(77,956)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	8,161,333	8,640,112
Կանխավճարներ մատակարարներին	6,953,884	8,437,050
Բռնագանձված ակտիվներ	840,464	794,317
Պաշարներ	292,630	416,954
Այլ	183,593	350,440
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	8,270,571	9,998,761
Ընդամենը այլ ակտիվներ	16,431,905	18,638,873

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	67,650	628	9,678	77,956
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(86)	97	(11)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(4,445)	(1,535)	5,980	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(35,005)	2,221	(7,491)	(40,275)
Դուրսգրումներ	-	-	(2,609)	(2,609)
Վերականգնումներ	-	-	4,858	4,858
Մնացորդը առ 30 հունիսի	28,114	1,411	10,406	39,931

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	20,581	283	5,794	26,658
Տեղափոխում 1-ին փուլ	5	(1)	(4)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(117)	117	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(695)	(100)	795	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	47,876	329	(49,334)	(1,129)
Դուրսգրումներ	-	-	(3,029)	(3,029)

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Վերականգնումներ	-	-	55,456	55,456
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	67,650	628	9,678	77,956

20 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	24,290,658	26,542,621
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ առևտրային բանկերից		
- մինչև 12 ամիս սկզբնական մարման ժամկետով	19,641,652	22,364,568
- ավելի քան 12 ամիս սկզբնական մարման ժամկետով	981,998	-
Ակրեդիտիվների գծով պարտավորություններ	596,753	1,838,350
Լորո հաշիվներ	1,541,740	3,857,283
	47,052,801	54,602,822

Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն Բանկին տրամադրում է վարկեր, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում համապատասխան պայմանները բավարարող վարկառուներին: Վարկերի մշտադիտարկումն իրականացվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակի կողմից:

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ-ին՝ չունի պայմանագրային կողմ):

21 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	243,012,686	235,456,774
- Իրավաբանական անձինք	318,335,708	284,852,781
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	250,352,854	248,268,410
- Իրավաբանական անձինք	133,889,733	139,171,592
	945,590,981	907,749,557

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 65,355,163 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 57,439,453 հազար դրամ) մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխառվության հանձնառությունների դիմաց:

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի չունի հաճախորդ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու հաճախորդ), որի միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 53,290,931 հազար դրամ:

22 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	132,073,823	99,239,354
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների համար թողարկված կանաչ պարտատոմսեր	17,479,532	18,829,821
	149,553,355	118,069,175

2024թ-ի հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկը թողարկել և տեղաբաշխել է պարտքային արժեթղթեր ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով՝ համապատասխանաբար 48.6 միլիարդ դրամ, 81.2 միլիարդ դրամ և 3.4 միլիարդ դրամ անվանական արժեքներով (2023թ-ին՝ պարտքային արժեթղթեր ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով՝ համապատասխանաբար 36.3 միլիարդ դրամ և 62.5 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով): 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքները կազմում է համապատասխանաբար 47,182,078 հազար դրամ, 81,507,418 հազար դրամ և 3,384,326 հազար դրամ (2023թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ համապատասխանաբար 36,567,957 հազար դրամ և 62,671,397 հազար դրամ):

Բանկի կողմի թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի արժեթղթերի ֆոնդային բորսայում:

2020թ-ին Բանկը թողարկել է 42 միլիոն եվրո գումարով կանաչ պարտատոմսեր՝ 3.05% տոկոսադրույքով, որոնց մարման ժամկետը լրանում է 2025թ. նոյեմբերի 26-ին: Կանաչ պարտատոմսերը թողարկվել են Նիդերլանդների ձեռնարկատիրական զարգացման բանկի (FMO) հետ սերտ համագործակցությամբ, որը նաև այս գործարքի հիմնական ներդրողն է: Կանաչ պարտատոմսերի թողարկման նպատակը շրջակա միջավայրի կայունությանը նպաստող «կանաչ» ծրագրերի ֆինանսավորումն է:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	118,069,175	92,125,513
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	54,944,744	58,179,815
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(19,306,880)	(34,902,535)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	35,637,864	23,277,280
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(4,347,144)	3,232,622
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	3,759,559	5,612,322
Վճարված տոկոսներ	(3,566,099)	(6,178,562)
Մնացորդ	149,553,355	118,069,175

23 Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	26,962,167	33,779,039
Փոխառություններ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից	629,019	694,741
	27,591,186	34,473,780
Ստորադաս փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	27,887,147	29,732,721
	27,887,147	29,732,721

(ա) Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների կենտրոնացում

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկ չունի ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ զրո):

(բ) Ստորադաս փոխառություն

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ստորադաս փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են յոթ ֆինանսական կազմակերպությունից ստացված փոխառություններ: Ստորև ներկայացված են այդ փոխառությունների գումարները համախմբված ըստ մարման ժամկետների՝

- 3,332,400 հազար դրամ 2026թ. հունվարի 15-ին մարման ամսաթվով,
- 5,540,904 հազար դրամ 2027թ. հունվարի 15-ին մարման ամսաթվով,
- 3,477,958 հազար դրամ 2029թ. հունվարի 8-ին մարման ամսաթվով,
- 5,965,725 հազար դրամ 2031թ. հունվարի 3-ին մարման ամսաթվով,
- 3,324,733 հազար դրամ 2032թ. հունվարի 2-ին մարման ամսաթվով,
- 6,245,429 հազար դրամ 2032թ. փետրվարի 2-ին մարման ամսաթվով,

Ստացված փոխառությունները Բանկը դիտարկում է որպես ստորադաս փոխառություններ, եթե սնանկության դեպքում փոխառությունը մարվում է Բանկի մյուս բոլոր այլ պարտավորությունների ամբողջական մարումից հետո:

(գ) Սահմանափակումներ (կովենանտներ)

Բանկը պարտավոր է համապատասխանել որոշակի սահմանափակումների փոխառության պայմանագրերի հետ կապված: 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը համապատասխանում էր բոլոր սահմանափակումներին:

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	34,473,780	29,732,721
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	2,280,131	-
Մարումներ	(7,517,167)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(5,237,036)	-
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցություն	(1,581,330)	(1,844,180)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	1,041,932	1,145,630
Վճարված տոկոսներ	(1,106,160)	(1,147,024)
Մնացորդը առ 30 հունիսի 2024թ.	27,951,186	27,887,147

հազ. դրամ	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	58,124,688	28,155,324
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	20,251,155	-
Մարումներ	(44,861,811)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(24,610,656)	-
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցություն	874,673	1,513,141
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	3,363,002	2,229,121
Վճարված տոկոսներ	(3,277,927)	(2,164,865)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	34,473,780	29,732,721

24 Այլ պարտավորություններ

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	13,360,322	20,225,430
Կրեդիտորական պարտքեր ճանապարհին	3,486,893	5,901,167
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	930,410	952,439
Ֆակտորինգի պայմանագրերին վերաբերող ֆինանսական պարտավորություններ	21,877	382,040
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին վճարվելիք գումարներ	328,340	31,501
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	664,197	570,721
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	18,792,039	28,063,298
Այլ վճարվելիք հարկեր	2,935,511	2,506,635
Հետաձգված եկամուտ	10,315	3,202
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	2,945,826	2,509,837
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	21,737,865	30,573,135

25 Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր

	<u>30/06/2024</u> հազ. դրամ	<u>31/12/2023</u> հազ. դրամ
ՀՀ կենտրոնական բանկին վճարվելիք գումարներ	60,065,721	14,595,461
Այլ հայկական բանկերին վճարվելիք գումարներ	12,853,374	2,574,740
Ընդամենը կրեդիտորական պարտքեր հետգնման պայմանագրերի գծով	72,919,095	17,170,201

(ա) Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքերի կենտրոնացում

2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

26 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 117,132 սովորական բաժնետոմսից (2023թ-ին՝ 117,132): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 465 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 465 հազար դրամ) և բոլոր բաժնետոմսերն ամբողջությամբ վճարված են:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի վերազնահատման պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի վերազնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապահանջումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրության համաձայն որոշվող Խմբի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2024թ.-ի երկրորդ եռամսյակի ընթացքում Խմբի կողմից չի վճարվել շահաբաժին 2023թ.-ի ընթացքում Խմբի կողմից վճարվել շահաբաժին 23,000,000 հազար դրամի չափով):

(դ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվել է սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերադրվող 27,298,512 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 46,051,833 հազար դրամ) շահույթի և շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի՝ 117,132 (2023թ-ին՝ 117,080) հիման վրա, ինչպես ներկայացված է ստորև: Բանկը չունի նուսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսեր:

	2024թ. Բաժնետոմսերի քանակը	2023թ. Բաժնետոմսերի քանակը
Թողարկված բաժնետոմսերը առ 1 հունվարի	117,132	117,021
Մարտին թողարկված բաժնետոմսերի ազդեցությունը	-	111
Բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	117,132	117,052
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ (հազ. դրամ)	233.28	96.71
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նուսրացված շահույթ (հազ. դրամ)	233.28	96.68

27 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Խմբի գործառնությունների կենսական տարրն է: Շուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Խումբը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Խումբը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան/փորձն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Խմբի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Տնօրինությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով Խումբը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Խմբի ներսում: Խումբը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

(բ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ծուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Գլխավոր տնօրենը: Ծուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Տնօրինության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Խումբը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Տնօրինության կողմից:

Բացի այդ, Խումբն իրականացնում է մեծ թվով սթրես թեստեր առանձին առևտրային պորտֆելների և Խմբի ընդհանուր դիրքի վրա շուկայի բազմաթիվ բացառիկ սցենարների ֆինանսական ազդեցությունը մոդելավորելու համար: Սթրեսի թեստերը ցույց են տալիս կորուստների հավանական չափը, որոնք կարող են առաջանալ ծայրահեղ պայմաններում:

(i) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Ընդհանուր դիտարկում

Աշխարհում իրականացվում է հիմնական ուղենիշային տոկոսադրույքների ֆունդամենտալ բարեփոխում, որի շրջանակում նախատեսվում է որոշ միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքները (IBORs) փոխարինել այլընտրանքային գրեթե ոչ ռիսկային տոկոսադրույքներով (IBOR բարեփոխում): Խումբն ունի ֆինանսական գործիքներ, որոնց տոկոսադրույքները հիմնված են IBOR-ի վրա, որոնք ենթարկվում են բարեփոխման այս շուկայական նախաձեռնությունների շրջանակում:

Հիմնական ռիսկերը, որոնց Խումբը ենթարկվել է IBOR բարեփոխման արդյունքում, գործառնական ռիսկերն են, օրինակ՝ վարկային պայմանագրերի պայմանների վերաբանակցումը փոխառուների հետ երկկողմանի բանակցությունների միջոցով, պայմանագրերի պայմանների վերանայումը, IBOR կորերն օգտագործող համակարգերի թարմացումը և գործառնական գործունեության հսկողության մեխանիզմների վերանայումը, որոնք կապված են բարեփոխման և կանոնակարգերի փոփոխության ռիսկերի հետ: Ֆինանսական ռիսկը հիմնականում սահմանափակվում է տոկոսադրույքի ռիսկով:

Ֆինանսական և գործառնական ռիսկերի վերահսկում և կառավարում է Խմբի անցումն այլընտրանքային տոկոսադրույքներին: Ֆինանսական և գործառնական ռիսկերի վերահսկումը գործառնական սեգմենտի հետ մեկտեղ գնահատում է տրամադրված վարկերը, փոխառվության հանձնառությունները, պարտավորությունները և ածանցյալ գործիքները IBOR-ի վրա հիմնված դրամական հոսքերի առկայության տեսանկյունից, թե արդյոք այդ պայմանագրերում կպահանջվեն փոփոխություններ IBOR բարեփոխման արդյունքում և ինչպես կառավարել IBOR բարեփոխման վերաբերյալ հաղորդակցման գործընթացը պայմանագրային կողմերի հետ: Ֆինանսական և գործառնական ռիսկերի վերահսկումը հաշվետու է Տնօրինությանը և անհրաժեշտության դեպքում համագործակցում է այլ բաժինների հետ: Այն պարբերաբար հաշվետվություններ է ներկայացնում ԱՊԿԿ-ին տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման օժանդակելու համար:

Այն պայմանագրերի համար, որոնց տոկոսադրույքները հաշվարկված են IBOR-ի հիման վրա և որոնց գործողության ժամկետը լրանում է IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման ակնկալվող դադարեցումից հետո, Խումբը սահմանել է պայմանագրային պայմանները փոխելու քաղաքականություն: Այդ փոփոխությունները ներառում են վերապահում նախատեսող կետերի ավելացումը կամ IBOR տոկոսադրույքի փոխարինումն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով, եթե նման փոփոխությունը թույլատրվում է տեղական օրենսդրությամբ:

Խումբը հաստատել է քաղաքականություն, որի համաձայն 2022թ. փետրվարի 1-ից բոլոր նոր տրամադրված՝ լողացող տոկոսադրույքով վարկերի տոկոսադրույքները կապակցված լինեն Չիկագոյի ապրանքային բորսայի (CME) կողմից հրապարակված ժամկետային ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույքին (SOFR)՝ ԱՄՆ դոլարով տրամադրված վարկերի համար և եվրոպական միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքին (EURIBOR)՝ եվրոյով տրամադրված վարկերի համար:

Խումբը վերահսկում է IBOR-ից նոր ուղենիշային տոկոսադրույքների անցման գործընթացն ուսումնասիրելով այն պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը, որոնք դեռ չեն անցել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքի, և այն պայմանագրերի արժեքը, որոնք ներառում են վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ: Խումբը համարում է, որ պայմանագրի տոկոսադրույքը դեռ չի փոխարինվել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով («քարեփոխված պայմանագիր»), եթե պայմանագրի տոկոսադրույքը հաշվարկված է այնպիսի ուղենիշային տոկոսադրույքի հիման վրա, որը դեռ ենթակա է IBOR բարեփոխման, նույնիսկ եթե այն ներառում է վերապահում նախատեսող կետ, եթե գործող IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակումը դադարեցվի:

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների փոփոխությունների մոնիտորինգի և վերագնորոշման նախապես սահմանված սահմանաչափեր սահմանելու միջոցով: Նշված սահմանաչափերի հետ համապատասխանության մոնիտորինգն իրականացվում է ԱՊԿԿ-ի կողմից, որին մոնիտորինգի ամենօրյա գործունեությունում աջակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
 2024թ. երկրորդ եռամսյակի համար
 համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անտոկոս կամ ժամկետանց	Ընդամենը
30 հունիսի 2024թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	132,991,377	132,991,377
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	66,552	267,961	7,189,610	12,098,978	3,828,066	-	23,451,166
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	87,440,337	-	-	-	-	-	87,440,337
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	23,820,744	-	-	-	-	-	23,820,744
Հանախորդներին տրված վարկեր	172,557,705	64,894,796	156,425,827	567,593,976	44,109,556	9,466,803	1,015,048,664
Պահանջներ ակրեդիտիվների գծով	222,813	112,896	272,077	-	-	-	607,786
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	4,138,919	3,960,663	7,347,007	25,641,759	3,714,698	99,996	44,903,041
Փակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	3,668,013	3,433,788	-	-	-	-	7,101,801
Անորոշիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	35,454,053	4,165,899	20,491,004	20,078,425	57,698,380	-	137,887,761
	327,369,136	76,836,002	191,725,524	625,413,139	109,350,700	142,558,176	1,473,252,677
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(9,173,332)	(17,313,610)	(3,710,272)	(14,432,048)	(2,423,538)	-	(47,052,801)
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(102,182,673)	(78,128,229)	(130,503,809)	(70,821,565)	(2,606,311)	(561,348,394)	(945,590,981)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	(5,794,485)	(4,195,134)	(21,284,728)	(114,708,680)	(3,570,328)	-	(149,553,355)
Ստորադաս փոխառություններ	(618,523)	(459,019)	(1,027,330)	(15,820,766)	(9,961,509)	-	(27,887,147)
Այլ փոխառություններ	(13,342,369)	(2,422,576)	(3,845,618)	(7,975,239)	(5,384)	-	(27,591,186)
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	(533,116)	(551,463)	(1,054,973)	(6,010,063)	(4,562,984)	-	(12,712,599)
	(131,644,498)	(103,070,032)	(161,426,730)	(229,768,362)	(23,130,053)	(561,348,394)	(1,210,388,069)
Տարբերություն	195,724,638	(26,234,030)	30,298,795	395,644,777	86,220,647	(418,790,218)	262,864,608

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
 2024թ. երկրորդ եռամսյակի համար
 համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. Գրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անտոկոս կամ ժամկետանց	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2023թ. ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	133,193,708	133,193,708
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	85,003	3,435,487	-	16,206,569	4,686,879	86,298	24,500,236
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	14,430,766	31,040	-	-	-	75,503,792	89,965,598
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	15,527,603	-	-	-	-	-	15,527,603
Հանախորդներին տրված վարկեր	179,073,303	76,018,887	118,469,320	521,902,284	33,230,720	5,442,843	934,137,357
Պահանջներ ակրեդիտիվների գծով	944,229	-	413,222	333,335	-	-	1,690,786
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	3,345,104	3,290,995	6,103,709	22,887,029	2,311,538	11,310	37,949,685
Փակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	6,325,208	3,725,945	917,581	-	-	-	10,968,734
Անորոշված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	8,986,804	6,277,676	3,756,628	22,420,362	57,867,116	-	99,308,586
	228,718,020	92,780,030	129,660,460	583,749,579	98,096,253	214,237,951	1,347,242,293
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(16,135,813)	(15,391,420)	(4,526,933)	(15,652,465)	(2,896,191)	-	(54,602,822)
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(95,026,790)	(62,976,280)	(153,844,519)	(72,977,379)	(2,615,034)	(520,309,555)	(907,749,557)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	(13,330,004)	(6,599,897)	(10,294,001)	(87,845,273)	-	-	(118,069,175)
Ստորադաս փոխառություններ	(652,408)	(500,857)	(1,101,225)	(14,238,149)	(13,240,083)	-	(29,732,722)
Այլ փոխառություններ	(15,724,666)	(2,456,338)	(4,499,165)	(11,774,051)	(19,560)	-	(34,473,780)
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	(646,727)	(571,211)	(1,021,444)	(6,166,365)	(4,752,436)	-	(13,158,183)
	(141,516,408)	(88,496,003)	(175,287,287)	(208,653,682)	(23,523,304)	(520,309,555)	(1,157,786,239)
Տարբերություն	87,201,612	4,284,027	(45,626,827)	375,095,897	74,572,949	(306,071,604)	189,456,054

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2024թ.			2023թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10.61%	6.34%	-	11.11%	6.84%	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10.34%	5.02%	11.49%	10.65%	5.06%	11.49%
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9.78%	8.09%	15.00%	9.49%	8.08%	15.78%
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8.62%	-	3.75%	10.00%	-	8.43%
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	9.00%	-	-	10.48%	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	14.60%	8.6%	6.8%	14.6%	8.7%	6.6%
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	13.18%	8.81%	7.64%	12.76%	8.86%	7.58%
Փակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	17.6%	11.2%	11.0%	19.0%	11.9%	11.1%
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	-	6.8%	5.1%	-	6.8%	5.3%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6.3%	5.1%	4.2%	6.3%	6.1%	4.3%
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	8.32%	5.54%	-	9.86%	4.5%	3.3%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10.27%	4.71%	3.31%	10.19%	4.23%	3.17%
Հանախորդների ժամկետային ավանդներ	9.37%	3.26%	1.76%	9.37%	3.37%	1.99%
Ստորադաս փոխառություններ	-	12.7%	6.2%	-	12.9%	6.2%
Այլ փոխառություններ	7.7%	7.9%	3.9%	7.8%	8.2%	4.0%

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ներքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ գուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2024 հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ աճ	(775,357)	(441,327)
100 բկ գուգահեռ նվազում	775,357	441,327

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որն իրականացվել է 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ աճ	(379,690)	(134,999)
100 բկ գուգահեռ նվազում	379,690	134,999

(ii) Արժույթային ռիսկ

Խումբը ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Խումբը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	22,490,493	8,748,560	22,971,318	54,210,370
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	6,925,017	-	-	6,925,017
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,094,875	1,741,078	-	5,835,953
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	69,200,949	737,800	4,098,418	74,037,166
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	74,880,508	19,401,423	6,329,066	100,610,997
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	-	-	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	309,152,257	100,252,513	1,300,248	410,705,018
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	167,982	439,804	-	607,786
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	7,755,071	7,869,873	-	15,624,944
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	3,038,535	2,089,991	125,724	5,254,250
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	4,344,419	91,430	55,123	4,490,972
Ընդամենը ակտիվներ	502,050,106	141,372,472	34,879,897	678,302,473
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	16,247,369	14,891,965	13,190,525	44,329,859
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	9,708,305	-	-	9,708,305
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	360,642,898	80,377,875	19,019,795	460,040,568
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	81,507,418	20,863,858	-	102,371,276
Ստորադաս փոխառություններ	9,290,458	18,596,689	-	27,887,147
Այլ փոխառություններ	20,130,998	6,701,332	-	26,832,330
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	635,942	255,332	6,195	897,469
Ընդամենը պարտավորություններ	498,163,388	141,687,051	32,216,515	672,066,954
Չուտ դիրքը	3,886,718	(314,579)	2,663,382	6,235,519
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	2,722,155	(1,930,310)	(2,705,074)	(1,913,229)
Չուտ դիրքը	6,608,873	(2,244,889)	(41,692)	4,322,290

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	44,084,532	10,936,192	24,224,559	79,245,283
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,554,063	-	-	7,554,063
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,349,441	1,848,851	-	6,198,292
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	39,165,435	760,137	5,797,971	45,723,543
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	66,515,173	35,449,772	8,327,264	110,292,209
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	308,399,672	103,129,671	1,033,485	412,562,828
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	216,964	1,473,821	-	1,690,785
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	6,709,544	7,474,225	-	14,183,769
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	5,770,113	2,253,913	159,440	8,183,466
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	4,271,216	16,004	50,048	4,337,268
Ընդամենը ակտիվներ	487,036,153	163,342,586	39,592,767	689,971,506
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	19,420,538	17,329,572	19,852,739	56,602,849
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	9,113,971	4,480,196	-	13,594,167
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	376,563,312	74,490,980	17,883,000	468,937,292
Ստորադաս փոխառություններ	62,671,397	18,829,821	-	81,501,218
Այլ փոխառություններ	9,692,144	20,040,577	-	29,732,721
Հետգնամ պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	24,407,965	9,246,563	-	33,654,528
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	26,457	-	-	26,457
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	594,585	485,600	2,763	1,082,948
Ընդամենը պարտավորություններ	502,490,369	144,903,309	37,738,502	685,132,180
Չուտ դիրքը	(15,454,216)	18,439,277	1,854,265	4,839,326
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	20,528,639	(20,603,400)	49,703	(25,058)
Չուտ դիրքը	5,074,423	(2,164,123)	1,903,968	4,814,268

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Խումբը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	660,887	507,442
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(224,489)	(216,412)

2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի անը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Խմբում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրինության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Խումբը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության և մշտադիտարկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկավորման բաժնին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Վարկավորման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Խմբի իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Խումբը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Խմբի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Սանրաժախ վարկավորման ստորաբաժանման կողմից: 2020թ-ից Խումբը ներդրել է մեքենայական ուսուցման վրա հիմնված նոր սքրինգային համակարգ ապառիկ գնումների պորտֆելի և օնլայն սպառողական վարկերի տրամադրման համար:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ամացայ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գրավի և այդ վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 16-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ներթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում:

Արժեզրկման գնահատում

2018թ. հունվարի 1-ից Խումբն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասությունները՝ զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Դրամական պակասությունը պայմանագրին համապատասխան կազմակերպությանը հասանելի բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է: Ստորև ներկայացված են ակնյալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և առանցքային տարրերը:

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությամբ	<i>Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտագանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտագանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապահովանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:</i>
--	---

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին	<i>Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին ապագա պարտագանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարբերական գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեզրված տոկոսները:</i>
-----------------------------------	---

Կորուստը պարտագանցման դեպքում	<i>Կորուստը պարտագանցման դեպքում դա այն կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտագանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտագանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:</i>
-------------------------------	---

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ կամ ԱԺԱՊԿ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա: 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ կախված ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Խմբի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում պարտագանցման տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը:

հանդիսացող 1-ին փուլի խոշոր վարկերի համար, որոնք կազմում են իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընդհանուր պորտֆելի մոտ 55%-ը:

Նախընտրելի մոդելը լոգիստիկ ռեգրեսիան է, որտեղ այն մոդելավորում է երկուական պատասխանի փոփոխականի, այսպես կոչված, թիրախի (12 ամիս ժամանակաշրջանում պարտագանգման տեղի ունենալու ցուցանիշ) հավանականությունները մի քանի անկախ փոփոխականների համեմատ:

Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության կորպորատիվ մոդելի մշակման շրջանակում կառուցվել են 3 գնահատման սանդղակներ.

- Վարքագծային, որը ներառում է գնահատման պարամետրեր, որոնք ձևավորված են Բանկի աղբյուրներից ստացված վարքագծային/գործարքային տվյալների հիման վրա,
- Ֆինանսական, որը ներառում է գնահատման պարամետրեր, որոնք ձևավորված են Բանկին տրամադրված առանձին ֆինանսական հաշվետվություններից ստացված տեղեկատվության հիման վրա,
- Որակական, որը ներառում է գնահատման պարամետրեր, որոնք հիմնված են Բանկում կուտակված կամ ստեղծված որակական և այլ քանակական տեղեկատվության վրա, որն արտացոլում է Բանկի պարտատերերի պարտքային ռիսկը:

Վերոնշյալ երեք մոդելները փոխկապակցված են՝ ընտրանքում ընդգրկված յուրաքանչյուր պարտատիրոջ, ինչպես նաև այն բոլոր նոր պարտատերերի համար վերջնական միավոր ստանալու համար, որոնք կներառվեն Բանկի կորպորատիվ պորտֆելում առաջիկա ժամանակաշրջաններում:

Վերը նշվածի հիման վրա իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդներն առանձնացվում են ըստ պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության վրա հիմնված հետևյալ վարկանիշների.

Ներքին վարկանշավորում	
1	(ամենաբարձր միավորը)
2	
3	
4A	
4B	
4C	
5A	
5B	
5C	
6	
7	

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 1-ին փուլ դասված իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի մասին, որոնց համար Խուսմբը կիրառել է ներքին վարկանշավորման մոդելը 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	2024թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Զուտ գումար
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր և փոխատվությունները			
Կարգ 1	-	-	-
Կարգ 2	-	-	-
Կարգ 3	19,771,181	8,825	19,762,356
Կարգ 4. A-C	123,891,522	190,669	123,700,853
Կարգ 5. A-C	255,396,810	1,916,150	253,480,660
Կարգ 6	14,277,522	525,671	13,751,851
Կարգ 7	-	-	-

հազ. դրամ	2024թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Չուտ գումար
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր և փոխատվությունները	413,337,035	2,641,315	410,695,720

հազ. դրամ	2023թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Չուտ գումար
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր			
Կարգ 1	-	-	-
Կարգ 2	6,070,748	200	6,070,548
Կարգ 3	3,563,983	1,886	3,562,097
Կարգ 4. A-C	113,237,764	162,037	113,075,727
Կարգ 5. A-C	199,614,412	1,289,752	198,324,660
Կարգ 6	29,899,537	706,657	29,192,880
Կարգ 7	8,536,396	346,073	8,190,323
	360,922,840	2,506,605	358,416,235

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 1-ին դասված ֆինանսական վարձակալության պարտքային որակի մասին, որի համար Խուճբը կիրառել է ներքին վարկանիշային մոդելը 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	2024թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Չուտ գումար
Ֆինանսական վարձակալության պայմանագրեր իրավաբանական անձանց հետ			
Կարգ 1	-	-	-
Կարգ 2	-	-	-
Կարգ 3	-	-	-
Կարգ 4. A-C	7,032,922	17,127	7,015,795
Կարգ 5. A-C	8,638,803	35,977	8,602,826
Կարգ 6	46,193	1,657	44,536
Կարգ 7	-	-	-
	15,717,918	54,761	15,663,157

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 1-ին փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության պարտքային որակի մասին, որի համար Խուճբը կիրառել է ներքին վարկանիշային մոդելը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	2023թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Չուտ գումար
Ֆինանսական վարձակալության պայմանագրեր իրավաբանական անձանց հետ			
Կարգ 1	-	-	-
Կարգ 2	77,227	3	77,224
Կարգ 3	-	-	-
Կարգ 4. A-C	4,029,996	2,855	4,027,141
Կարգ 5. A-C	3,793,284	24,010	3,769,274

հազ. դրամ	2023թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Չուտ գումար
Կարգ 6	46,910	1,527	45,383
Կարգ 7	33,184	1,345	31,839
	7,980,601	29,740	7,950,861

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Խումբը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով:

Այս գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ Խումբը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Չուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	23,820,744	-	23,820,744	(23,820,744)		-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	23,820,744	-	23,820,744	(23,820,744)		-
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	(72,919,095)	-	(72,919,095)	72,919,095		-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(72,919,095)	-	(72,919,095)	72,919,095		-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Չուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	15,527,603	-	15,527,603	(15,527,603)		-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	15,527,603	-	15,527,603	(15,527,603)		-
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	(17,170,201)	-	(17,170,201)	17,170,201		-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(17,170,201)	-	(17,170,201)	17,170,201		-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Խումբը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Խումբը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է այլ բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը կառուցվածքային ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և փոխառություններից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ:

Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեստեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ համախմբված հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի և ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Ակտիվների և պարտավորությունների բաժնի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել: Վճարումները, որոնց մասին հաճախորդները պետք է ծանուցվեն, դիտարկվում են այնպես, ինչպես եթե ծանուցումն անմիջապես ներկայացված լիներ, բացառությամբ հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, որոնց համար նշված են մարումների ակնկալվող ժամկետները: Այնուամենայնիվ Բանկն ակնկալում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումն այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որին Խումբը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված ավանդներին վերաբերող Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հիման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	8,183,120	-	18,392,744	3,547,884	17,477,056	3,704,742	51,305,546	47,052,801
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	72,919,095	-	-	-	-	-	72,919,095	72,919,095
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	609,675,091	56,374,825	82,736,950	136,862,542	75,652,293	2,721,974	964,023,675	945,590,981
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,128,121	5,682,814	6,207,239	24,637,444	124,711,240	4,186,538	167,553,396	149,553,354
Ստորադաս փոխառություններ	-	639,082	476,336	1,109,932	19,558,889	18,573,858	40,358,097	27,887,147
Այլ փոխառություններ	12,430,042	1,011,910	2,474,196	4,049,923	9,094,422	8,662	29,069,155	27,591,186
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	426,590	108,772	569,097	1,135,223	8,131,405	11,822,956	22,194,043	12,712,599
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	705,762,059	63,817,403	110,856,562	171,342,948	254,625,305	41,018,730	1,347,423,007	1,283,307,163
Փոխատվության հանձնառություններ	139,206,277	-	-	-	-	-	139,206,277	139,206,277
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ (համախառն)	12,963,374	-	-	-	-	-	12,963,374	13,590

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,686,175	966,077	16,449,221	5,127,140	19,768,939	4,609,715	59,607,267	54,602,822
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	17,170,201	-	-	-	-	-	17,170,201	17,170,201
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	557,574,286	60,221,202	66,576,689	160,908,136	78,568,448	2,860,977	926,709,739	907,749,557
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	58,946	14,696,533	7,772,685	12,463,106	93,107,756	-	128,099,025	118,069,175
Ստորադաս փոխառություններ	-	674,680	520,281	1,191,665	17,668,156	24,187,661	44,242,443	29,732,721
Այլ փոխառություններ	12,963,427	2,922,979	2,512,229	4,738,148	13,542,852	30,842	36,710,477	34,473,780
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	453,305	198,502	590,238	1,098,771	8,374,563	12,592,825	23,308,204	13,158,183
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	600,906,340	79,679,973	94,421,343	185,526,966	231,030,714	44,282,020	1,235,847,356	1,174,956,439
Փոխատվության հանձնառություններ	122,041,497	-	-	-	-	-	122,041,497	122,041,497
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ (համախառն)	20,652,050	-	-	-	-	-	20,652,050	57,674

Վերը և ստորև ներկայացված աղյուսակներում հանախորդներից ներգրավված միջոցներում ներառված են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Խումբը պարտավոր է վճարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներն ավանդատուի պահանջով՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Ստորև ներկայացված աղյուսակում այս ավանդները դասակարգված են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	29,665,323	21,554,173
1-ից 3 ամիս ժամկետով	45,961,700	43,505,887
3-ից 6 ամիս ժամկետով	59,702,330	48,884,162
6-ից 12 ամիս ժամկետով	82,530,190	107,662,374
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	32,493,311	26,661,814
	250,352,854	248,268,410

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների, մարման ժամկետների վերլուծությունն արտացոլում է անցյալ ժամանակաշրջանների օրինաչափությունը և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների փաստացի մարումների ծավալը:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Վվելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետաց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	132,991,377	-	-	-	-	-	-	132,991,377
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	76,989	-	-	-	-	-	-	76,989
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	57,125	690,891	2,337,186	8,347,592	2,171,811	100,216	-	13,704,821
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	99,568	8,125,769	11,769,651	2,958,040	498,138	-	23,451,166
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	17,753,515	18,303,463	28,501,835	30,075,806	43,253,142	-	-	137,887,761
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	6,726,043	-	-	-	-	80,714,294	-	87,440,337
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	23,820,744	-	-	-	-	-	-	23,820,744
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	48,411,631	82,026,319	282,490,869	413,755,004	181,948,190	-	6,416,650	1,015,048,664
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	223,748	48,092	335,946	-	-	-	-	607,786
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	1,173,472	2,003,518	9,058,976	26,028,265	6,561,226	-	77,584	44,903,041
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	727,471	2,975,369	3,398,961	-	-	-	-	7,101,801
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	16,790,975	-	16,790,975
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	-	-	-	-	11,013,101	-	11,013,101
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	86,125	-	-	-	-	86,125
Այլ ակտիվներ	15,200,325	334,674	36,216	16,211	84	844,395	-	16,431,905
Ընդամենը ակտիվներ	247,162,440	106,481,894	334,371,883	489,992,529	236,892,493	109,961,119	6,494,234	1,531,356,593
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	13,590	-	-	-	-	-	-	13,590
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	72,919,095	-	-	-	-	-	-	72,919,095
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	8,180,798	-	21,388,225	14,975,947	2,507,831	-	-	47,052,801
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	287,148,243	99,527,291	231,020,491	324,868,331	3,026,624	-	-	945,590,981
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,121,448	5,641,161	29,316,112	109,667,280	2,807,354	-	-	149,553,355
Ստորադաս փոխառություններ	-	625,588	1,501,693	15,906,587	9,853,279	-	-	27,887,147
Այլ փոխառություններ	12,385,983	999,411	6,270,938	7,929,509	5,345	-	-	27,591,186
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	426,057	107,058	1,644,985	5,971,515	4,562,984	-	-	12,712,599
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	1,907,358	-	-	-	-	1,907,358
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	-	-	-
Փոխատվության հանձնառությունների գծով պահուստ	781,955	-	-	-	-	-	-	781,955
Այլ պարտավորություններ	4,682,405	3,065,591	13,989,868	-	-	-	-	21,737,865
Ընդամենը պարտավորություններ	387,878,401	109,966,100	307,039,670	479,319,169	22,763,417	-	-	1,306,968,758
Չուս դիրքը	(140,751,961)	(3,484,206)	27,332,213	10,673,360	214,129,076	109,961,119	6,494,234	223,608,661

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների

վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների, մարման ժամկետների վերլուծությունն արտացոլում է անցյալ ժամանակաշրջանների օրինաչափությունը և հանախորդների ընթացիկ հաշիվների փաստացի մարումների ծավալը:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱՎՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	133,193,708	-	-	-	-	-	-	133,193,708
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	180,687	-	-	-	-	-	-	180,687
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	47,249	110,932	1,980,836	8,203,152	3,866,003	195,752	-	14,403,924
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	82,187	4,620,996	16,132,891	3,585,855	78,307	-	24,500,236
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,284,802	4,029,749	13,891,012	32,543,604	43,559,419	-	-	99,308,586
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	7,528,714	-	-	-	-	82,436,884	-	89,965,598
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	15,527,603	-	-	-	-	-	-	15,527,603
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	86,653,149	58,165,553	190,112,737	417,520,166	176,223,295	-	5,462,459	934,137,359
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	14,835	989,988	452,529	233,434	-	-	-	1,690,786
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	987,235	1,664,744	7,780,825	24,458,409	3,049,020	-	9,452	37,949,685
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	2,630,387	3,591,361	4,746,984	-	-	-	-	10,968,732
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	15,506,305	-	15,506,305
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	-	-	-	-	11,580,789	-	11,580,789
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	2,028,346	-	-	-	-	2,028,346
Այլ ակտիվներ	17,337,204	462,718	25,556	15,120	28	798,247	-	18,638,873
Ընդամենը ակտիվներ	269,385,573	69,097,232	225,639,821	499,106,776	230,283,620	110,596,284	5,471,911	1,409,581,217
ՊԵՐՏՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	57,674	-	-	-	-	-	-	57,674
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	17,170,201	-	-	-	-	-	-	17,170,201
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,682,513	958,514	20,985,667	16,864,555	3,111,573	-	-	54,602,822
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	291,016,121	71,084,763	196,638,236	346,001,452	3,008,985	-	-	907,749,557
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	58,775	14,503,222	19,655,158	83,852,020	-	-	-	118,069,175
Ստորադաս փոխառություններ	-	660,548	1,620,264	14,325,317	13,126,592	-	-	29,732,721
Այլ փոխառություններ	12,917,350	2,869,107	6,963,187	11,704,676	19,460	-	-	34,473,780
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	451,890	194,837	1,626,576	6,132,444	4,752,436	-	-	13,158,183
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	7,543,362	-	-	-	-	7,543,362
Փոխատվության հանձնառությունների գծով պահուստ	663,272	-	-	-	-	-	-	663,272
Այլ պարտավորություններ	7,422,684	2,347,193	20,803,258	-	-	-	-	30,573,135
Ընդամենը պարտավորություններ	342,440,480	92,618,184	275,835,708	478,880,464	24,019,046	-	-	1,213,793,882
Չուս դիրքը	(73,054,907)	(23,520,952)	(50,195,887)	20,226,312	206,264,574	110,596,284	5,471,911	195,787,335

Բացասական կարճաժամկետ իրացվելիության դիրքը կառավարելու համար Բանկն օգտագործում է ֆինանսական արժեթղթերը, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետզնման պայմանագրերի դիմաց և հիմնվում է այն ենթադրության վրա, որ ընթացիկ հաշիվներից ելքագրված գումարները և ժամկետային ավանդները կփոխարինվեն:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հանախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում.

	2024թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2023թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Առ 30 հունիսի	68.86%	76.32%
Հունիս ամսվա միջին ցուցանիշ	70.22%	74.92%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար, որը չպետք է պակաս լինի 60%-ից:

28 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն Բանկի կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Խումբը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Խումբը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և ընթացակարգերը որևէ կերպ չեն փոխվել նախորդ տարիների համեմատությամբ:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի չափը համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն կապիտալի պահանջներին:

Խումբը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 11%: 2024թ. և 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը՝ հետագա փոփոխություններով, այդ թվում՝ շուկայական ռիսկերի ներառման հետ կապված փոփոխություններով, դեկտեմբեր ամսվա համար:

	2024թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2023թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
1-ին դասի կապիտալ	209,687,195	188,002,213
2-րդ դասի կապիտալ	34,404,971	36,091,664
Ընդամենը կապիտալ	244,092,166	224,093,877
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	1,371,987,356	1,336,398,547
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	17,79%	16.77%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

29 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Խումբը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Խումբը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	30/06/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	33,871,108	32,391,673
Ոչ ֆինանսական երաշխավորություններ	62,292,644	46,752,828
Ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	27,316,099	24,683,790
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	10,533,637	12,797,942
Չօգտագործված վարկեր և վարկային գծով	5,192,789	5,415,264
	139,206,277	122,041,497
Արժեզրկման գծով պահուստ	(781,955)	(663,272)

Բացի վերը նշված փոխառված հանձնառություններից, Բանկն ունի չօգտագործված վարկեր և վարկային գծեր, որոնց օգտագործումը պետք է լրացուցիչ հաստատվի Բանկի կողմից: Խումբը համարում է, որ մնացորդների գծով հանձնառություններ չեն ստանձվել: 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այս մնացորդները, որոնց գծով հանձնառություններ չեն ստանձվել, կազմում են 36,436,400 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 38,190,170 հազար դրամ):

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխառված հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը:

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ 139,206,275 հազար դրամ գումարով ֆինանսական փոխառված հանձնառությունները դասվել են 1-ին փուլ (2023թ-ին՝ 112,038,579 հազար դրամ), 0 դրամ գումարով հանձնառությունները՝ 2-րդ փուլ (2023թ-ին՝ 71 հազար դրամ) և 0 դրամ գումարով հանձնառությունները՝ 3-րդ փուլ (2023թ-ին՝ 2,847 հազար դրամ):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հանձնառությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	660,710	15	2,547	663,272
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	1,119,487	-	-	1,119,487
Ժամկետը լրացած հանձնառություններ	1,023,990)	(19)	(21,117)	(1,045,126)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	25,746	4	18,570	44,320
Մնացորդը առ 30 հունիսի	781,954	-	-	781,954

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	301,349	1,884	43	303,276
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	2,527,172	-	-	2,527,172
Ժամկետը լրացած հանձնառություններ	(2,275,443)	(657)	(63)	(2,276,163)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	40	(40)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(5)	5	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(3)	-	3	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	107,599	(1,177)	2,565	108,987
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	660,709	15	2,548	663,272

30 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Խումբը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

31 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են՝ «Բենք օֆ Ջորջիա Գրուփ ՓԻԷԼՄ» ընկերությունը (60%), «ՋիԷսՍԻ Բենք օֆ Ջորջիա» ընկերությունը (30%) և ՎՋԵԲ (10%):

2024թ. հունիսի 30-ի Խմբի վերջնական վերահսկող է հանդիսանում «Բենք օֆ Ջորջիա Գրուփ ՓԻԷԼՄ» ընկերությունը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի վերջնական հսկող կողմ:

(բ) Գործարքներ առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2024թ. և 2023թ. երկրորդ եռամսյակների համար:

	<u>30/06/2024</u> <u>հազ. դրամ</u>	<u>30/06/2023</u> <u>հազ. դրամ</u>
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	5,107,394	3,827,549

Այս գումարները ներառում են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հատուցումները, որոնք հաշվեգրված են համապատասխան ժամանակաշրջանների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Ստորև ներկայացված են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	30/06/2024 հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	31/12/2023 հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	656,665	9.68%	588,671	9.90%
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(587)	-	(411)	-
Այլ ակտիվներ	6,677	-	3,749	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	3,817,718	0.1 - 9.15	654,713	0.1% - 9.18%
Պարտատոմսեր	1,133,002	6.24%	721,902	5.24%
Այլ պարտավորություններ	4,413,275	-	7,000,000	-

Ստորև ներկայացված են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2024թ. և 2023թ. երկրորդ եռամսյակների համար:

	30/06/2024 հազ. դրամ	30/06/2023 հազ. դրամ
Ծախույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	28,916	39,769
Տոկոսային ծախս	(39,074)	(26,640)

(զ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ, ինչպես նաև 2024թ. երկրորդ եռամսյակի շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր ընկերություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Հիմնական բաժնետեր ընկերության դուստր ընկերություններ		Հիմնական բաժնետիրոջ հետ կապակցված այլ ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն Ակտիվներ									
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	-	-	-	34,551	8.37%	34,551
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	-	-	-	-	-	-	(42)	-	(42)
Այլ ակտիվներ	-	-	270,590	-	-	-	14	-	270,604
Պարտավորություններ									
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցլպահանջ ավանդներ	-	-	25,664	-	-	-	1,253,126	0.08%	1,278,790
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	-	-	3,662,935	10.06%	3,662,935
Թողարկված պարտատոմսեր	-	-	-	-	-	-	399,662	6.43%	399,662
Այլ փոխառություններ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ									
Ստացված երաշխավորություններ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շահույթ/(վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	125	-	-	-	1,350	-	1,475
Տոկոսային ծախս	-	-	-	-	-	-	(386,527)	-	(386,527)
Այլ եկամուտ	-	-	141,337	-	-	-	-	-	141,337
Այլ ծախսեր	-	-	(4,339)	-	-	-	-	-	(4,339)

Ստորև ներկայացված են այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև 2023թ. երկրորդ եռամսյակի շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր ընկերություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Հիմնական բաժնետեր ընկերության դուստր ընկերություններ		Հիմնական բաժնետիրոջ հետ կապակցված այլ ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն Ակտիվներ									
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	2,043,508	8%	-	-	-	-	2,043,508
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	3,003,921	9.55%	-	-	-	-	3,003,921
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	-	-	-	4,149,683	9.03%	4,149,683
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	-	-	-	-	-	-	(24,039)	-	(24,039)
Պարտավորություններ									
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցայահանջ ավանդներ	28,501	0.07%	743,924	-	298,304	-	2,011,202	0.02%	3,081,931
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	7,207,144	10.5%	-	-	437,847	8.58%	7,644,991
Թողարկված պարտատոմսեր	-	-	-	-	105,748	8.19%	206,631	5.83%	312,379
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	15,570,749	6.72%	-	-	-	-	15,570,749
Այլ պարտավորություններ	-	-	55,363	-	259	-	25	-	55,647
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չհանաչված հոդվածներ									
Ստացված երաշխավորություններ	-	-	606,932	2.08%	-	-	-	-	606,932
Շահույթ/(վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	378,027	-	-	-	121,588	-	499,615
Տոկոսային ծախս	-	-	(633,238)	-	(3,634)	-	(16,051)	-	(652,923)
Այլ ծախսեր	-	-	-	-	(6,324)	-	(5,150)	-	(11,474)

32 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Խումբը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ ՀՀ ԿԲ-ից ՀՀ դրամով և 5.5%-7.5% անվանական տոկոսադրույքով ստացված վարկեր (Ծանոթագրություն 20): Վարկերը համարվում են շուկայի առանձին սեգմենտի վարկեր, հետևաբար, Խումբը գնահատում է, որ վարկերը ստացվել են շուկայական տոկոսադրույքներով:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

30/06/2024	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,067,661,292	1,064,610,684	3,050,608
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	137,887,761	139,805,183	(1,917,422)
Ընդամենը	1,205,549,053	1,204,415,867	1,133,186
31/12/2023	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	984,746,562	983,985,530	761,032
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	99,308,586	99,908,574	(599,988)
Ընդամենը	1,084,055,148	1,083,894,104	161,044

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում նախատեսված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	12,380,236	-	12,380,236
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	303,203	-	303,203
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(13,590)	-	(13,590)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	-	23,451,165	-	23,451,165
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորությունների բացահայտված իրական արժեք				
- Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	1,064,610,684	1,064,610,684
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	139,805,183	-	139,805,183
	-	175,926,197	1,064,610,684	1,240,536,881

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում նախատեսված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	13,976,875	-	13,976,875
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	427,049	-	427,049
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(57,674)	-	(57,674)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	-	24,500,236	-	24,500,236
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորությունների բացահայտված իրական արժեք				
- Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	983,985,530	983,985,530
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	99,908,574	-	99,908,574
	-	138,755,060	983,985,530	1,122,740,590

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և գեղջված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են գեղջման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Սովորական և ավելի պարզ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ միայն դիտելի շուկայական տվյալներ օգտագործող և դեկավարության դատողություններ և գնահատումներ գրեթե չպահանջող տոկոսադրույքի և արժույթային սվոփերի, իրական արժեքը որոշելու համար Խոսմբը կիրառում է ընդունված գնահատման մոդելները: Դիտելի գները և մոդելի ելակետային տվյալները սովորաբար հասանելի են շուկայում՝ ցուցակված պարտքային և բաժնային արժեթղթերի, բորսայում շրջանառվող ածանցյալ գործիքների և բորսայում չշրջանառվող պարզ ածանցյալ գործիքների, այդ թվում՝ տոկոսադրույքի սվոփերի համար: 2-րդ մակարդակ դասված ֆինանսական գործիքների համար Բանկն օգտագործում է նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գներն այն շուկաներում, որոնք համարվում են գրեթե ոչ գործող:

Հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքը գնահատելու համար դեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ արտարժույթով արտահայտված վարկերի գծով 5.9%-12.1% գեղջման դրույքները և ՀՀ դրամով արտահայտված վարկերի գծով 9.4%-16.1% գեղջման դրույքները կիրառվում են հանախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից ակնկալվող դրամական հոսքերը գեղջելու համար:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը գնահատելու համար դեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ 10.9%-12.0% գեղջման դրույքները կիրառվում են ՀՀ դրամով արտահայտված արժեթղթերի գծով և 1.2%-12.4% գեղջման դրույքները՝ արտարժույթով արտահայտված արժեթղթերի գծով:

33 Տերմինների բառարան

Հապավում	Սահմանում
IFRS	Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ
ISAs	Առևտրի միջազգային ստանդարտներ
IESBA Code	Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի միջազգային կանոնագիրք
IMF	Արժույթի միջազգային հիմնադրամ
CBA	Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ
ALCO	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի
FCA	Ֆինանսական կարգավորման և վերահսկողության վարչություն
ECL	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ
PD	Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականություն
LGD	Կորուստը պարտագանցման դեպքում
FVTPL	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող
FVOCI	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող
EIR	Արդյունավետ տոկոսադրույք
SPPI	Միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ
EPS	Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ
LTECL	Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ
12mECL	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները
POCI	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված
EAD	Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին
SOFR	Ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույք
LIBOR	Լոնդոնի միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույք
EURIBOR	Եվրոպական միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույք
ICR	Ներքին վարկանշավորում